

FIVB™

FÉDÉRATION INTERNATIONALE
DE VOLLEYBALL

Pravila odbojcarske igre KNJIGA PRIMEROV

Izdaja 2017

Zbrala in pripravila
Komisija za sojenje in pravila odbojcarske igre pri FIVB
©2017 Fédération Internationale de Volleyball

Prevedla ter po Knjigi primerov, izdaja 2013, dopolnila in uredila: Alenka Lavrin, dipl. medjez. posr. (UN)
Pregledala in dopolnila: Emil Kolenc in Vid Zupančič
Ljubljana, junij 2017

KAZALO

PREDGOVOR		3
I. DEL: UPORABA TEORIJE V PRAKSI		4
II. DEL: PRIMERI		5
1. POGlavJE: UDELEŽENCI		5
UPORABA PREPOVEDANIH PREDMETOV	1.1–1.2	5
KAPETAN EKIPE	1.3–1.6	5
TRENER	1.7–1.11	6
UNIFORMA (IGRALNI DRES)	1.12	6
2. POGlavJE: PRIPRAVA IN POTEK TEKME		7
POSTAVITVENE NAPAKE IN NAPAKE PRI KROŽENJU	2.1–2.6	7
3. POGlavJE: AKCIJE V IGRI		9
IGRA Z ŽOGO	3.1–3.11	9
PREHOD IGRALCA POD MREŽO	3.12–3.14	11
IGRALEC OB MREŽI ALI V STIKU Z NJO	3.15–3.26	11
ZAČETNI UDAREC (SERVIS)	3.27–3.32	13
NAPADALNI UDAREC	3.33–3.37	14
BLOK	3.38–3.49	15
4. POGlavJE: PREKINITVE IN ZAVLAČEVANJA		17
ZAMENJAVE IGRALCEV	4.1–4.22	17
ODMORI IN TEHNIČNI ODMORI	4.23–4.24	21
NEDOVOLJENE ZAHTEVE	4.25–4.27	21
POŠKODBE	4.28–4.33	22
ZAVLAČEVANJA	4.34–4.37	23
ZUNANJI VPLIVI NA TEKMO	4.38–4.39	24
5. POGlavJE: LIBERO	5.1–5.25	25
6. POGlavJE: OBNAŠANJE UDELEŽENCEV	6.1–6.9	30
7. POGlavJE: SODNIKI IN NJIHOVE PRISTOJNOSTI	7.1–7.10	33
8. POGlavJE: POSEBNI PRIMERI	8.1–8.5	35
9. POGlavJE: RAZŠIRJENI PRIMERI	9.1–9.10	36
10. POGlavJE: PRIMERI UPORABE ELEKTRONSKIH NAPRAV (TABLIC)	10.1–10.8	40

PREDGOVOR

Odbojka je veličastna igra – vprašajte milijone ljudi, ki odbojko igrajo, gledajo, analizirajo in sodijo. V zadnjih letih se jo aktivno promovira in kot vrhunski tekmovalni šport doživlja neverjeten razvoj. Povečanje vznemirljivosti, hitrosti, eksplozivnih akcij, čista in zdrava podoba ter ogromno število televizijskih gledalcev so poskrbeli za to, da se igro še naprej razvija, poenostavlja, s ciljem, da postane privlačnejša za še večje število gledalcev.

Za nadaljnji razvoj odbojke je zelo pomembno zagotoviti pravilno in poenoteno uporabo Pravil odbojkarske igre na svetovni ravni. Knjiga primerov (*Casebook*) je zbirka primerov z uradnimi sodniškimi odločitvami, ki jih je odobrila Komisija za sojenje in pravila odbojkarske igre pri FIVB in temelji na najnovejši izdaji Pravil odbojkarske igre. V sodniških odločitvah sta razširjena in pojasnjena vsebina in pomen uradnih pravil odbojkarske igre, poleg tega pa so predstavljene še uradne razlage pravil, ki jih je treba spoštovati na vseh uradnih tekmovanjih.

Ta izdaja Knjige primerov temelji na Pravilih odbojkarske igre 2017–2020, ki so bila sprejeta na 35. kongresu FIVB oktobra 2016 v Buenos Airesu (Argentina).

Ta izdaja je popolnoma prenovljena ter seznanja sodnike in odbojkarske navdušence s pravili in sojenjem. Za boljše razumevanje situacij in z namenom, da bi naredili primere zanimivejše in jih bolje približali ciljni publiko, so nekateri primeri iz te knjige ponazorjeni tudi z video posnetki. Ti primeri so tudi ustrezno označeni (VIDEO). Zbrani so v posebnem dokumentu, in sicer v ilustrirani knjigi primerov, ki bo kmalu na voljo na spletnem portalu FIVB za e-izobraževanje (*e-learning*).

Guillermo Paredes,
predsednik Komisije za sojenja in pravila odbojkarske igre pri FIVB

I. DEL: UPORABA TEORIJE V PRAKSI

Sodnik je tisti, ki uporablja in prenaša Uradna pravila odbojarske igre v prakso. Za pravilno uporabo mora sodnik poznati pravila do potankosti ter jih uporabljati odločno in pravilno v kontekstu igre. V pravilu 23.2.3 je zapisano: »Prvi sodnik je pooblaščen, da odloča o vseh zadevah v zvezi s tekmo, tudi če jih Uradna pravila odbojarske igre ne omenjajo.« To pa je mogoče le, če sodnik popolnoma do potankosti pozna osnovno uporabnost in zakonitosti uradnih pravil.

Zapomnite si, da sodnik na tekmi ni v ospredju, vendar pa istočasno skrbi za predstavitev odbojke v najboljši luči in jo s tem dela privlačno za širše občinstvo.

Zavzemamo se za popularnost odbojke – to pa dosegamo z atraktivno igro.

VELJAVNA PRAVILA ZA KNJIGO PRIMEROV, IZDAJA 2017

Knjiga primerov, izdaja 2017, je usklajena s pravili, ki so bila sprejeta na kongresu FIVB v letu 2016. Medtem ko je treba vedno upoštevati tudi druga pravila in filozofske spremembe, pa se je z vidika športa in njegovih družbenih sprememb treba zavedati, da se sodniške odločitve, prikazane v tej knjigi, nanašajo na pravila, ki so *trenutno* v veljavi.

Dodano je posebno (10.) poglavje o elektronskih napravah, saj se na najvišjih stopnjah tekmovanja FIVB uporabljajo tablice.

II. DEL: PRIMERI

1. POGLAVJE: UDELEŽENCI

UPORABA PREPOVEDANIH PREDMETOV

<p>Primer 1.1 Igralec ima protezo (za nogo), opornico za nogo, mavčni ovoj na poškodovanem zapestju ipd. Ali so tovrstni pripomočki dovoljeni?</p>	<p>Sodniška odločitev Nekateri so – pod pogojem, da pripomoček ne predstavlja nevarnosti za tega igralca ali druge igralce v igri ter da v primeru uporabe opornice za podlaket le-ta igralcu ne nudi nedovoljene prednosti. Vendar pa pravila dovoljujejo, da igralec nosi podložene pripomočke za zaščito pred poškodbami. Na svetovnih in uradnih tekmovanjih FIVB morajo biti ti pripomočki enake barve kot ustrezni del uniforme, tj. ščitniki za roke morajo biti enake barve kot majica, ščitniki pod hlačkami pa morajo biti v barvi hlačk. Pravili 4.5.1, 4.5.3</p>
<p>Primer 1.2 Ali je igralki dovoljeno igrati s prstanom, ki bi lahko povzročil poškodbo?</p>	<p>Sodniška odločitev Prstan predstavlja tveganje za poškodbo, zato ga mora igralka sneti ali ga ustrezno oviti s trakom. Pravilo 4.5.1</p>

KAPETAN EKIPE

<p>Primer 1.3 Kakšen je ustrezen odziv prvega sodnika, če kapetan stalno dvomi v njegove odločitve?</p>	<p>Sodniška odločitev Če kapetan s svojim obnašanjem ni prestopil meje pravila 5.1.2, prvi sodnik opozori kapetana z opozorilom brez kazni, kot je zapisano v pravilu 21.1. Če se tako obnašanje nadaljuje, mora prvi sodnik kapetana kaznovati za nevljudno obnašanje z rdečim kartonom (kar pomeni točko in servis za nasprotnika). Pravila 5.1.2, 20.1, 20.2, 21.2, 21.3.1, Slika 9</p>
<p>Primer 1.4 – VIDEO Kapetan ekipe je prosil prvega sodnika, da preveri postavitve igralcev na igrišču. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Zahteva je dovoljena. Vendar pa ekipa ne sme zlorabljati te pravice in lahko dobi podrobne podatke le za svojo ekipo. O postavitvi nasprotne ekipe je dovoljeno povedati kapetanu le, ali so nasprotni igralci pravilno postavljeni, ne pa tudi, kateri igralci so igralci prednje ali zadnje vrste. Pravilo 5.1.2.2</p>
<p>Primer 1.5 Kako kapetan na pravilen in vljuden način prosi, da prvi sodnik vpraša linijskega sodnika, če je pokazal napako?</p>	<p>Sodniška odločitev Po končani točki lahko kapetan dvigne roko in prosi prvega sodnika za razlago njegove odločitve. Prvi sodnik mora to prošnjo upoštevati. Pravili 5.1.2.1, 20.2.1</p>

<p>Primer 1.6 Ali je odločitev sodnika dokončna? Ali lahko sodnik spremeni svojo odločitev, če ekipa protestira?</p>	<p>Sodniška odločitev Odločitev je dokončna. Sodnik lahko spremeni svojo odločitev, če se zave svoje napake pred naslednjim servisom. Po drugi strani pa ekipam ni dovoljeno protestirati ob običajnih sodniških odločitvah. Pravili 5.1.2.1, 23.2.4</p>
---	--

TRENER

<p>Primer 1.7 – VIDEO Ali smejo trenerji uporabljati komunikacijske naprave med tekmo?</p>	<p>Sodniška odločitev Uporaba takšnih naprav je dovoljena.</p>
<p>Primer 1.8 – VIDEO Ali se smejo trenerji med tekmo pogovarjati z drugim sodnikom o odločitvah ali protestih?</p>	<p>Sodniška odločitev Izključno kapetanu v igri je dovoljeno govoriti s sodniki in zahtevati pojasnitev za njihove odločitve. Trener nima te pravice. Pravila 5.1.2, 5.2.3.4, 21.1, 21.2, 21.3</p>
<p>Primer 1.9 Ali sme pomočnik trenerja ali igralec pritisniti na sireno, da bi zahteval odmor?</p>	<p>Sodniška odločitev Takšen postopek za zahtevo odmora je sprejemljiv. Vendar pa mora trener še vedno pokazati uradni znak za odmor z rokama, tudi če se za takšne zahteve uporabljajo elektronske naprave (tablice). Pravila 5.2.1, 5.2.3.3, 5.3.1</p>
<p>Primer 1.10 – VIDEO Kje se trener lahko giblje med tekmo?</p>	<p>Sodniška odločitev Izključno trener ima pravico hoditi med tekmo v prosti coni za črto, ki omejuje gibanje trenerja, med podaljškomo črte napada in prostorom za ogrevanje. Od trenerja se zahteva, da ostane za črto, ki omejuje njegovo gibanje, med celotno tekmo, in sicer tudi med akcijami in prekinitvami. Če trener ne upošteva sodnikove zahteve in prekorači svoje omejitve, ga mora sodnik glede tega opozoriti preko kapetana v igri. Pravilo 5.2.3.4</p>
<p>Primer 1.11 Ali je trenerju, ki je poškodovan oziroma gibalno oviran, dovoljeno uporabljati bergle v prosti coni za opravljanje svojih dolžnosti?</p>	<p>Sodniška odločitev Trenerju je dovoljeno stati ali hoditi s pomočjo bergel.</p>

UNIFORMA (IGRALNI DRES)

<p>Primer 1.12 (novo) – VIDEO Na svetovnem pokalu za moške je ekipa imela 2 igralca, ki sta nosila majici s številka 21 in 22. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Za državna tekmovanja pravila dovoljujejo, da so majice igralcev oštevilčene od 1 do 20. Na svetovnih in uradnih tekmovanjih FIVB, med katera spada tudi svetovni pokal, pa je dovoljeno nositi tudi številke nad 20. Najvišjo dovoljeno številko določajo uradni predpisi tekmovanja. Pravilo 4.3.3</p>
--	--

2. POGlavJE: PRIPRAVA IN POTEK TEKME

POSTAVITVENE NAPAKe IN NAPAKe PRI KROŽENJU

<p>Primer 2.1 Igralec (podajalec) v coni 1 je vidno stal pred igralcem v coni 2. Igralec v coni 1 je nato skočil v zrak v trenutku, ko je igralec nasprotne ekipe udaril žogo in izvedel servis. Ali je prišlo do postavitvene napake?</p>	<p>Sodniška odločitev Ko igralec skoči v zrak, zanj velja tisti položaj, ki ga je imel ob zadnjem stiku s tlemi. Čeprav je bil igralec v coni 1 v zraku ob izvedbi servisa, je bil njegov zadnji stik s tlemi v položaju pred igralcem v coni 2. Zato je prišlo do postavitvene napake in posledično točke in servisa za nasprotno ekipo. Pravila 7.4, 7.4.2, 7.4.3</p>
<p>Primer 2.2 V trenutku izvedbe servisa je igralec v coni 6 stal s stopali za igralcem v coni 3, vendar pa je imel vidno na tleh roko pred stopali igralca v coni 3. Ali je to napaka v postavitvi ekipe na sprejemu?</p>	<p>Sodniška odločitev V tem primeru ni prišlo do postavitvene napake. Pri določanju postavitvene napake igralcev se upošteva le položaj stopal, ki so v stiku s tlemi (razen v situaciji iz primera 2.1). Pravili 7.4.3, 7.5</p>
<p>Primer 2.3 – VIDEO V trenutku izvedbe servisa igralec v polju z delom stopala stoji v nasprotnikovem polju ali v prosti coni. Ali je to napaka?</p>	<p>Sodniška odločitev To je napaka, saj morajo biti v trenutku izvedbe servisa vsi igralci znotraj meja svojega polja, razen igralca, ki servira. Pri tem igralno polje (18 × 9) ni enako polju ekipe (9 × 9). V trenutku izvedbe servisa morajo biti igralci povsem znotraj svojega polja, katerega del je tudi sredinska črta. Posledično pride do napake, če se v trenutku izvedbe servisa igralec v polju dotika proste cone ali nasprotnikovega polja. Pravili 1.3.3, 7.4</p>
<p>Primer 2.4 Ekipa je dobila napačno informacijo o tem, kateri igralec je na vrsti za izvedbo servisa. Igra se je nadaljevala. Da je bila informacija napačna, je bilo ugotovljeno šele pozneje med nizom. Kakšen je nadaljnji postopek?</p>	<p>Sodniška odločitev Igralci obeh ekip se morajo vrniti v čim pravilnejšo postavitev. Rezultat se vrne na tistega, ki je bil dosežen, preden je bila dana napačna informacija. Vsi odmori, tehnični odmori in kazni ostanejo v veljavi. Te dogodke je treba vpisati v zapisnik.</p>
<p>Primer 2.5 – VIDEO Ekipi nista bili pripravljene za igro, saj je bilo 5 ali 7 igralcev v polju v trenutku, ko je bil prvi sodnik pripravljen, da zapiska in da dovoljenje za izvedbo začetnega udarca. Kakšen je pravilni postopek sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik bi moral zapiskati za izvedbo servisa šele, ko bi se prepričal, da sta obe ekipi pripravljene za igro in da ima igralec na servisu že žogo v rokah. Pri vsaki ekipi mora biti v igri 6 igralcev. Ker je prvi sodnik opazil napako, <i>preden</i> je zapiskal za izvedbo servisa, mora izreči ukrep za zavlačevanje ekipi, ki ni bila pripravljena za igro. Katera ekipa bo naslednja servirala, je odvisno od <u>vrste ukrepa za zavlačevanje</u>. Če bi prvi sodnik, kljub temu da je bilo v polju le 5 ali 7 igralcev, zapiskal za izvedbo servisa, mora akcijo nemudoma prekiniti in jo ponavljati brez</p>

	<p>ukrepov.</p> <p>Če se napako ugotovi šele po zaključku akcije, je treba akcijo razveljaviti in jo ponavljati brez ukrepov.</p> <p>Če nihče ne ugotovi, da v polju ni bilo 6 igralcev, ali se to ugotovi šele, ko se je že začela naslednja akcija, te akcije, ki jo je ekipa odigrala s 5 (ali 7) igralci, ni mogoče ponovno odigrati.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 7.3.1, 7.5, 12.3, 12.4.3</p>
<p>Primer 2.6 (novo)</p> <p>Po začetnem udarcu, ki ga je izvedel napačni igralec, je žoga padla izven igrišča. Po zaključku akcije je zapisnikar sporočil, da je prišlo do napake pri kroženju.</p> <p>Koliko točk dobi nasprotna ekipa, ki je bila na sprejemu?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Zaradi napake pri kroženju osvoji nasprotna ekipa le eno točko, ne glede na to, katera ekipa je »zmagala« v akciji.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 7.7.1.1</p>

3. POGLAVJE: AKCIJE V IGRI

IGRA Z ŽOGO

<p>Primer 3.1 Po sprejemu servisa je žoga prešla mrežo zunaj anten. Podajalec je stekel za žogo v nasprotnikovo prosto cono in jo skušal vrniti v igro, v polje svoje ekipe. Vendar pa je žoga letela proti polju in mreži po nasprotnikovi strani (znotraj anten). Prvi sodnik je zapiskal in pokazal, da je bila žoga »izven igrišča«. Kdaj je žoga »izven igrišča«?</p>	<p>Sodniška odločitev Žoga je bila »izven igrišča«, ko je v celoti zapustila prostor nad prosto cono in prešla v prostor nad igralnim poljem na nasprotnikovi strani mreže.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 10.1.2, 10.1.2.2</p>
<p>Primer 3.2 Ali sme igralec odbiti žogo z odprto dlanjo, obrnjeno navzgor?</p>	<p>Sodniška odločitev Odboj je treba oceniti glede na sam dotik z žogo, torej, ali se je žoga odbila slabo ali močno in ali je bila ulovljena in/ali vržena. Prvi sodnik ne sme prenačljeno zapiskati napake za tak odboj, razen če je jasno videl, da je bila žoga ulovljena in/ali vržena.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9.2.1, 9.2.2, 9.3.3, 9.3.4</p>
<p>Primer 3.3 Ob prvem dotiku igralca z žogo se je žoga odbila od ene roke v drugo in nato še od prsi igralca v eni akciji, ne da bi bila žoga pri tem ulovljena ali vržena. Prvi sodnik je pustil, da se igra nadaljuje. Ali je ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik je ravnal pravilno. Primeri prvega dotika žoge, pri katerem so dovoljeni zaporedni dotiki istega igralca, so naslednji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sprejem servisa, 2. sprejem napadalnega udarca, pri katerem gre lahko za lahek ali močan udarec, 3. sprejem žoge, ki se odbije od bloka. <p><i>Ob prvem dotiku žoge se sme igralec zaporedoma dotakniti žoge pod pogojem, da pride do dotikov v eni akciji.</i> Vendar pa sodnik lahko dosodi »ulovljeno« ali »vrženo« žogo ob prvem dotiku žoge, če v akciji prepozna dve različni fazi (najprej ulov, nato met).</p> <p style="text-align: right;">Pravili 9.2.3.2, 14.2, Navodila za sojenje</p>
<p>Primer 3.4 Igralec je v akciji blokiranja »preusmeril« žogo proti tlom nasprotnika. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Odvisto od tega, ali je bila žoga pri tem ulovljena ali vržena (napaka), ne od usmeritve odboja (pravilno). Žogo je dovoljeno blokirati in jo usmeriti v nasprotnikovo polje, prvi sodnik pa pri blokiranju lahko dosodi nedovoljeno »ulovljeno« žogo.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 9.2.2</p>
<p>Primer 3.5 Igralec je skočil v zrak, da bi rešil žogo blizu tribun na svoji strani igrišča. Po dotiku z žogo je doskočil na tribune. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Takšna akcija je dovoljena. Igralec lahko odigra žogo in celo dobi pomoč, vključno s klopjo za rezervne igralce, da bi dosegel žogo, izven lastne proste cone. Takšna akcija ni dovoljena na nasprotnikovi strani.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 9, 9.1.3, 10.1.2</p>

<p>Primer 3.6 Med akcijo je igralec stekel za žogo, ki je letela proti tribunam. V trenutku, ko je igralec želel odbiti žogo, jo je ujel gledalec. Trener je zahteval, da se akcija ponovi zaradi oviranja s strani gledalca. Prvi sodnik je zahtevo zavrnil. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Igralec lahko vrne žogo od kjerkoli izven lastne igralne površine, vključno s klopjo za rezervne igralce, tribunami itn. Medtem ko ima igralec prednost pri igranju z žogo znotraj igralne površine, te prednosti izven igralne površine nima.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 9, 9.1.3</p>
<p>Primer 3.7 Ali mora prvi sodnik zapiskati napako pri dotiku z žogo, če je igralec rešil žogo na spektakularen način?</p>	<p>Sodniška odločitev Sodnik naj upošteva načelo, naj bo žoga čim dlje v zraku. To pomeni, da naj bo sodnik v primerjavi z normalno situacijo manj strog pri dosojanju napake v primeru, ko igralec naredi hiter gib in se zelo potrudi pri reševanju žoge ter pri odbijanju stori rahel dvojni stik.</p> <p style="text-align: right;">Navodila za sojenje: Pravilo 9, točka 7</p>
<p>Primer 3.8 Žoga se je odbila od glave igralca ekipe A v bloku in <u>poletela preko antene v prosto cono ekipe B</u>. Igralec ekipe A je stekel za žogo, da bi jo odbil nazaj v svoje polje. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev To je dovoljeno. Žoga je poletela preko antene v nasprotnikovo prosto cono delno skozi zunanji prostor. Zato je dovoljeno, da ekipa A vrne žogo v svoje polje skozi zunanji prostor na isti strani igrišča. Linijski sodniki pa ne smejo kazati znakov, vse dokler je žoga v igri.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 10.1.2</p>
<p>Primer 3.9 Ali lahko linijski sodnik pokaže znak, potem ko je po drugem odboju ekipe žoga prešla ravnino mreže skozi zunanji prostor v nasprotnikovo prosto cono?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne, saj o tej žogi ne odloča linijski sodnik.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 8.4.1, 8.4.2, 9.1, 10.1.2, 10.1.2.1, 10.1.2.2</p>
<p>Primer 3.10 Podajalec ekipe A je odbil žogo nad višino mreže, pri čemer so bili v trenutku dotika z žogo njegovi prsti na nasprotnikovi strani. Po podaji je žoga letela vzporedno z mrežo proti napadalcu. Bloker ekipe B se je dotaknil žoge, ki je bila v igralnem prostoru ekipe A, ter s tem preprečil igralcu ekipe A, da bi izvedel napadalni udarec. Kakšna je pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev Vsaka ekipa mora odigrati žogo znotraj svojega igralnega polja in prostora (razen v primeru pravila 10.1.2). Upoštevati je treba položaj roke nad mrežo. Torej, podajalec ekipe A je storil napako, ker je odbil žogo v nasprotnikovem prostoru. Bloker ekipe B je prav tako storil napako, ko se je dotaknil žoge v nasprotnikovem prostoru, preden je nasprotnik zaključil napadalni udarec, saj je pri tem treba upoštevati položaj roke nad mrežo. Vendar pa se kaznuje le prva napaka (seganje rok podajalca v nasprotnikov prostor nad mrežo). Drugače je v primeru, ko je žoga odigrana v nasprotnikovem prostoru pod mrežo, pri čemer se upošteva položaj žoge. Do napake tako pride le, če je žoga s celotnim obsegom prešla navpično ravnino mreže.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 9</p>

<p>Primer 3.11 Ali sme trener, ki stoji pravilno v prosti coni, ujeti žogo, ki leti nad anteno, če igralec nasprotne ekipe teče za žogo, da bi jo odigral?</p>	<p>Sodniška odločitev Trener ne sme ujeti te žoge. Vsak član ekipe, vključno s trenerjem, nima pravice preprečiti igralcu nasprotne ekipe, da bi odigral žogo, ki je prešla ravnino mreže skozi zunanji prostor. Pri tem ni pomembno, če je član ekipe to storil namerno ali nenamerno. To pomeni, da se mora trener, ki stoji pravilno v prosti coni, umakniti igralcu nasprotne ekipe, ki teče za žogo, da bi jo odigral in vrnil v igro.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 10.1.2.2</p>
---	--

PREHOD IGRALCA POD MREŽO

<p>Primer 3.12 Napadalec je doskočil tako, da je s petama ostal v stiku s srednjo črto, z večjim delom stopal pa pohodil stopala nasprotnega blokerja in mu s tem onemogočil, da bi se premaknil. Ali je šlo v tem primeru za oviranje?</p>	<p>Sodniška odločitev Da, to je oviranje nasprotnika. Oviranje je, ko igralec prepreči nasprotniku, da bi se premaknil in odigral žogo, ali ko igralec moti nasprotnikovo igro.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.2.1, 11.2.2.1, 11.2.4</p>
<p>Primer 3.13 Ali gre pri fizičnem kontaktu vedno za oviranje?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne, saj se veliko kontaktov zgodi prav med tekmo. Vendar pa mora drugi sodnik zapiskati napako igralcu, če moti ali prepreči nasprotnikovo igro.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 11.2.1</p>
<p>Primer 3.14 (novo) – VIDEO Po atraktivnem reševanju žoge s sunom je igralec s telesom pristal na tleh v nasprotnikovem polju, obe nogi pa sta bili popolnoma v zraku nad nasprotnikovim poljem, z nobenim delom nad srednjo črto. Pri tem ni prišlo do oviranja nasprotnika. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev To ni dovoljeno. Čeprav se igralec ni dotaknil nasprotnikovega polja s stopali in ni prišlo do oviranja, ni bil noben del stopal/-a na ali nad srednjo črto, zato je bila v tem primeru storjena napaka. Če bi kateri koli del stopal/-a ostal nad ali na srednji črti, napake ne bi bilo.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 11.2.2</p>

IGRALEC OB MREŽI ALI V STIKU Z NJO

<p>Primer 3.15 Po istočasnem dotiku igralcev obeh ekip z žogo nad ravnino mreže je žoga padla izven igralnega polja ekipe A. Katera ekipa je osvojila pravico servisa?</p>	<p>Sodniška odločitev Če je dejansko prišlo do istočasnega dotika dveh igralcev z žogo točno nad ravnino mreže, kjer imata oba igralca pravico za igranje žoge, in če je žoga padla izven igrišča na strani ekipe A, gre za napako ekipe B. Ekipa A osvoji servis.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 9.1.2.2, 9.1.2.3</p>
<p>Primer 3.16 Žoga je po napadalnem udarcu potisnila mrežo v podlahti blokerja. Ali je šlo za napako dotika mreže?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne. Če žoga potisne mrežo v nasprotnikovega igralca (blokerja), to ni napaka.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>

<p>Primer 3.17 Blokler je varno doskočil, nato se je obrnil in se pri tem z ramenom dotaknil mreže med antenama. Ali je to napaka?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne. Akcija igranja z žogo je bila zaključena, preden se je igralec obrnil, zato dotik mreže v tem primeru ni napaka. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.18 Napadalec ekipe A je udaril žogo v coni 4, v tem trenutku pa se je igralec ekipe B (ki ga je zavedel nakazan udarec drugega igralca ekipe A v coni 2) dotaknil mreže, ko je nameraval blokirati nakazan morebitni napadalni udarec ekipe A iz cone 2. Ali je šlo za napako dotika mreže?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne, napaka je dotik mreže med antenama med akcijo igranja z žogo. Ker nasprotnik ni bil v bližini žoge, tudi ni bil del akcije igranja z žogo, zato <u>ni</u> storil napake. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.19 Blokler se je dotaknil mreže med poskusom blokiranja, ne da bi se pri tem dotaknil žoge v bližini. Ali je šlo za napako?</p>	<p>Sodniška odločitev Da, ker je bil igralec v bližini žoge, je bil del akcije igranja z žogo ali poskusa igranja, čeprav se žoge pri tem ni dotaknil. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.20 Srednji bloker je segel čez mrežo in se dotaknil vrhnjega roba mreže, medtem ko je poskušal zaustaviti akcijo v bližini. Ali je šlo za napako?</p>	<p>Sodniška odločitev Da, šlo je za napako »dotika mreže«, saj je bil bloker del akcije igranja z žogo ter se dotaknil mreže med antenama. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.21 Napadalec je varno doskočil na tla, nato je naredil dva koraka in se dotaknil mreže izven anten, medtem ko je bila žoga še vedno v igri. Ali je šlo za napako?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne, igralec ni storil napake, ker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se je mreže dotaknil izven anten, • je bila akcija igranja z žogo zanj že zaključena in je bil v pripravljenosti na novo akcijo, • se ni oprl na mrežo ali si z njo pomagal pri ravnotežju. <p>Pravila 11.3.1, 11.3.2, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.22 Napadalec je pristal na tleh tako, da je izgubil ravnotežje, nato naredil dva koraka in se s prsnim košem dotaknil mreže med antenama, medtem ko je bila žoga še vedno v igri. Če se igralec ne bi ujel v mrežo, bi padel v nasprotnikovo polje. Ali je šlo za napako?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, če si igralec pomaga z mrežo med antenama ali se nanjo opira, s tem ovira igranje. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.23 Podajalec je izvedel kratko podajo. Nato je napadalec izvedel napadalni udarec in pri tem s kolenom udaril tudi podajalca. Zaradi tega udarca se je podajalec dotaknil mreže. Ali je šlo za napako?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, saj je bil podajalec del akcije igranja z žogo. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.24 (novo) – VIDEO Igralec se je dotaknil mreže z ного med akcijo igranja z žogo. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne, to ni dovoljeno. Igralec se je mreže dotaknil med akcijo igranja z žogo. Pravilo velja ne glede na to, ali se igralec dotakne mreže z roko, dlanjo ali ного (stopalom). Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>

<p>Primer 3.25 (novo) – VIDEO Igralka se je dotaknila mreže z lasmi med akcijo igranja z žogo. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, to je dovoljeno. Za napako gre le v primeru, ko je očitno, da je takšen dotik mreže vplival na nasprotnikovo igro ali je bila zato prekinjena akcija (npr. ker se je čop zapletel v mrežo). Če ni prišlo do oviranja nasprotnikove igre ali akcije, sodniki ne smejo prekiniti igre. Pravili 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>Primer 3.26 (novo) – VIDEO Po izvedbi udarca je napadalec udaril v roko blokerja, ki je segala čez ravnino mreže, in jo potisnil tako, da se je bloker z njo dotaknil zgornjega roba mreža. Ali je v tej akciji prišlo do napake?</p>	<p>Sodniška odločitev Če prvi sodnik ugotovi, da je napadalec namenoma potisnil roko nasprotnega igralca v mrežo, potem je šlo za napako napadalca, saj je oviral nasprotnikovo igro, kar ni v duhu poštene igre (<i>fair play</i>). Zato je treba napadalčevo dejanje kaznovati kot nevljudno obnašanje z ustreznim ukrepom. Če sodnik uvidi, da napadalec dejanja ni storil namerno, blokerjevega dotika mreže ne moremo šteti kot napako, saj je nanj vplival napadalec. Pravili 11.3.1, 20.2.1</p>

ZAČETNI UDAREC (SERVIS)

<p>Primer 3.27 V trenutku izvedbe servisa je zapisnikar javil drugemu sodniku, da je na servisu napačen igralec oziroma da je prišlo do napake pri kroženju igralcev. Drugi sodnik je zaustavil igro. Ali je zapisnikar ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev Zapisnikar je ravnal pravilno. Kadar je na servisu napačen igralec, mora zapisnikar počakati, da ta najprej izvede servis, in šele nato o napaki obvestiti sodnika. Pravila 7.7.1, 12.2.1, 12.7.1, 25.2.2.2</p>
<p>Primer 3.28 Prvi sodnik je dal znak za servis, ko je ekipa na servisu ugotovila, da bo serviral napačni igralec. V prostor za serviranje je nato vstopil pravilni igralec in se pripravil na servis. Ali lahko ta igralec servira?</p>	<p>Sodniška odločitev Pravilni igralec lahko servira v 8 sekundah od znaka za servis (tj. piska in ustreznega znaka z roko). Prvi sodnik ne ponovi znaka za servis. Pravilo 12.4.4</p>
<p>Primer 3.29 Igralec na servisu je vrgel žogo v zrak, nato pa jo je pustil, da je padla na tla. Žoga se je nato odbila od tal, igralec jo je ujel in takoj nato izvedel servis v času 8 sekund, ki so dovoljene za izvedbo servisa. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Izvedba servisa ni bila pravilna. Potem ko je žoga vržena ali spuščena iz rok, jo je treba udariti z eno roko (dlanjo ali katerim koli delom roke). Vsaka akcija, ki jo prvi sodnik oceni kot izmet za izvedbo servisa, mora biti zaključena z izvedenim servisom. Pravilo 12.4.2</p>
<p>Primer 3.30 Žoga se je po izvedenem začetnem udarcu dotaknila mreže in antene na strani prvega sodnika, preden jo sprejel igralec nasprotne ekipe. Prvi sodnik je zapiskal napako pri servisu. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Ko se žoga dotakne antene, je izven igrišča. Če se žoga dotakne antene na strani drugega sodnika, napako skladno z veljavnimi pravili piska drugi sodnik. Če se žoga po tretjem udarcu ekipe dotakne antene ali jo preleti, je treba akcijo prekiniti s</p>

	<p>piskom in prav tako pokazati znak za žogo izven igrišča.</p> <p>Pravili 8.4.3, 23.3.2.3 i, 24.3.2.8, 27.2.1.3</p>
<p>Primer 3.31</p> <p>Igralec je izvedel začetni udarec tako, da je žoga zadela mrežo tik pod zgornjim trakom. Kdaj bi moral prvi sodnik piskati napako?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Prvi sodnik mora zapiskati v trenutku, ko je jasno, da žoga ne bo preletela mreže. Prvi sodnik ne sme čakati, da se takšna žoga dotakne tal ali igralca ekipe, ki je servirala.</p> <p>Pravilo 12.6.2.1</p>
<p>Primer 3.32</p> <p>Žoga je po začetnem udarcu ekipe A zadela v mrežo in padala proti tlom na strani ekipe A. Na nasprotni strani je igralec ekipe B segel pod mrežo in ujel žogo, preden je padla na tla. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ja, to je dovoljeno. Prvi sodnik mora zapiskati napako takoj, ko je jasno, da žoga ne bo preletela mreže. Tedaj je žoga tudi iz igre (in jo zato igralec lahko ujame).</p> <p>Pravilo 12.6.2.1</p>

NAPADALNI UDAREC

<p>Primer 3.33</p> <p>Podajalec je kot igralec zadnje vrste skočil v prednjem delu igrišča in podal žogo napadalcu, pri čemer je bila žoga v celoti nad višino mreže. Preden bi napadalec izvedel napadalni udarec, je žoga prešla navpično ravnino mreže, kjer jo je blokiral podajalec nasprotne ekipe. Ali je šlo za napako?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ja, to je napaka. Podana žoga igralca zadnje vrste se šteje kot nedovoljen napadalni udarec v trenutku, ko se je žoge dotaknil igralec nasprotne ekipe v bloku. Točko bi morala osvojiti nasprotna ekipa.</p> <p>Pravilo 13.1.3</p>
<p>Primer 3.34</p> <p>V prednjem delu igrišča se je podajalec kot igralec zadnje vrste odločil poslati žogo preko mreže na nasprotnikovo stran, namesto da bi jo podal soigralcu. Žoga je bila v trenutku, ko se je dotaknil podajalec, v celoti nad višino mreže. Ali lahko takšno žogo blokira igralec nasprotne ekipe, ki je v celoti segel z rokami preko mreže?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ja, to je dovoljeno. V tem primeru je šlo za napadalni udarec igralca zadnje vrste. V trenutku, ko se je žoge dotaknil bloker nasprotne ekipe, se žoga šteje kot nedovoljen napadalni udarec.</p> <p>Pravila 13.1.1, 13.1.3, 13.2.2, 13.3.3</p>
<p>Primer 3.35</p> <p>Igralec je z drugim dotikom ekipe A podal žogo, da je letela blizu mreže proti nasprotnikovemu polju. Po mnenju prvega sodnika te žoge ne bi uspel odigrati noben igralec ekipe A. Bloker ekipe B je segel preko ravnine mreže in blokiral žogo. Kakšna je pravilna odločitev prvega sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Če žoga leti v smeri nasprotnikovega polja, se ta namera šteje kot napadalni udarec, kljub temu da je šlo šele za drugi dotik ekipe z žogo. Ker po mnenju prvega sodnika noben igralec ekipe A ne bi uspel odigrati te žoge, je bila akcija blokiranja igralca ekipe B izvedena pravilno.</p> <p>Pravili 13.1.1, 14.3; Navodila za sojenje: Pravilo 14, točka 1</p>
<p>Primer 3.36</p> <p>Igralec zadnje vrste se je odrinil v prednjem delu igrišča in kot drugi dotik ekipe izvedel udarec žoge, ki je bila v celoti nad višino mreže. Žoga je zadela mrežo in se odbila nazaj ter tako ni prešla v nasprotnikovo polje. Ali je šlo za napako?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ne. Ker žoga ni prešla ravnine mreže niti se je ni dotaknil bloker nasprotne ekipe, se šteje, da napadalni udarec ni bil zaključen. Igra se nadaljuje.</p> <p>Pravila 9.1, 13.1.3, 13.2.2, 13.3.3</p>

<p>Primer 3.37 Sprejemalec ekipe A je skočil izza črte napada in sprejel servis ekipe B. V trenutku dotika je bila žoga v celoti nad višino mrežo. Do dotika je prišlo za črto napada. Ali se igra lahko nadaljuje?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, ker je do dotika z žogo prišlo popolnoma za črto napada.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 13.3.4, 19.3.1.3</p>
--	---

BLOK

<p>Primer 3.38 Podajalec ekipe A je slabo podal žogo, zato je ta preletela ravnino mreže. Srednji bloker ekipe B je udaril žogo preko mreže tako, da je zadela dvignjene roke podajalca ekipe A kot igralca zadnje vrste, ko so bile še nad višino mreže. Žoga se je odbila preko mreže v igrišče ekipe B. Kdo je storil napako?</p>	<p>Sodniška odločitev Napako je storil podajalec ekipe A, ki je blokiral kot igralec zadnje vrste. Prestrežena žoga z nasprotnikove strani se šteje kot blok, če je igralec vsaj z delom telesa nad višino mreže.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 14.1.1, 14.1.3, 14.6.2</p>
<p>Primer 3.39 Ali sme bloker seči preko mreže, da bi blokiral podajo nasprotne ekipe?</p>	<p>Sodniška odločitev Blokiranje podaje se šteje kot napaka. Vendar pa mora prvi sodnik pravilno oceniti akcijo podajalca, in sicer ali je žogo podal tako, da je letela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vzporedno z mrežo (napaka pri blokiranju) ali • proti mreži in se šteje kot napadalni udarec (ni napaka, če nihče od podajalčevih soigralcev ne bi uspel odigrati te žoge). <p style="text-align: right;">Pravili 14.1.1, 14.3</p>
<p>Primer 3.40 Igralec ekipe A je blokiral napad ekipe B. Nato je srednji bloker ekipe B blokiral blok igralca ekipe A. Ali je dovoljeno blokirati blok?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja. Blokiranje pomeni presteči žogo, ki prihaja z nasprotnikove strani, zato je dovoljeno blokirati nasprotnikov blok.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 14.1.1</p>
<p>Primer 3.41 Blokirana žoga je padala naravnost proti tlom. Tik predno je žoga padla na tla nasprotne ekipe, se je nekoliko dotaknila stopala enega od blokerjev, ki je z delom stopala stal v nasprotnikovem polju. Prvi sodnik je dosodil, da je bila akcija blokiranja pravilna. Ali je bila njegova odločitev pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev Odločitev prvega sodnika je bila pravilna.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 11.2.1</p>
<p>Primer 3.42 Blokier ekipe B je pravilno blokiral žogo na nasprotni strani mreže. Žoga je letela nekaj metrov vzporedno z mrežo, nato pa jo je drugi igralec ekipe B z blokom usmeril proti tlom ekipe A. Žoga v tem času ni nikoli prešla v zračni prostor ekipe B. Katera ekipa dobi servis?</p>	<p>Sodniška odločitev Ekipa A. Akcija drugega igralca ekipe B se ne šteje kot blok, ker je žoga prišla od bloka soigralca. Igralec ekipe B je napadal v nasprotnikovem polju, kar je napaka.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 11.1.2, 14.1.1, 14.2, 14.3</p>

<p>Primer 3.43 Ali sme napadalec udariti žogo, potem ko jo je sprejel njegov soigralec, in sicer tako, da žogo blokira z obema rokama in jo usmeri na drugo stran mreže?</p>	<p>Sodniška odločitev To je dovoljeno, pri čemer ne sme priti do dvojnega dotika ali ulovljene žoge. Igralec se sme dotakniti žoge le na svoji strani mreže, ne na nasprotnikovi.</p>
<p>Primer 3.44 Žoga se je večkrat dotaknila glave in rok več blokerjev. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Glede na to, da gre za eno akcijo blokiranja in ne za več ločenih akcij, se to šteje kot dotik v bloku. Po dotiku v bloku ima ekipa na voljo še tri dotike z žogo. Pravila 9.1, 14.2, 14.4.1</p>
<p>Primer 3.45 Žoge sta se istočasno dotaknila igralec zadnje vrste ekipe A, ki je nepravilno napadal, in bloker ekipe B, ki je nepravilno blokiral v prostoru ekipe A. Za kakšno napako gre?</p>	<p>Sodniška odločitev Napaka je obojestranska, zato je treba akcijo ponoviti. Napad igralca zadnje vrste je bil nepravilen. Istočasni blok blokerja je bil prav tako nepravilen, saj se je dotaknil žoge v <u>nasprotnikovem prostoru</u>. Pravila 13.3.1, 13.3.3, 14.1.1, 14.6.1, 14.6.2</p>
<p>Primer 3.46 Igralec zadnje vrste je bil nekoliko stran od skupinskega bloka in v celoti pod zgornjim robom mreže, vendar pa ga je zadela žoga. Ali je šlo za nedovoljeno akcijo blokiranja?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne. Igralec zadnje vrste ni sodeloval v skupinskem bloku, poleg tega pa ni segel nad zgornji rob mreže, ko se ga je dotaknila žoga. Igralec zato ni bil v bloku oziroma del akcije blokiranja. Njegov dotik pa se šteje kot prvi dotik ekipe. Pravili 9.3.1, 14.1.1</p>
<p>Primer 3.47 Bloker se je dotaknil žoge pod zgornjim robom mreže, vendar pa je z delom roke segal nad mrežo. Ali je šlo za akcijo blokiranja?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja. Pri blokiranju mora biti igralec v trenutku dotika z žogo vsaj z delom telesa nad mrežo; ekipa pa ima na voljo še tri dotike z žogo. Pravila 9.1, 14.1.1, 14.4.1</p>
<p>Primer 3.48 Bloker se je dotaknil žoge po tem, ko je že doskočil in je bil v celoti pod robom mreže. Ko se je ponovno dotaknil žoge, je sodnik dosodil dvojni dotik. Ali je bila odločitev sodnika pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev Odločitev sodnik je bila pravilna. V trenutku dotika z žogo igralec ni bil z nobenim delom telesa nad zgornjim robom mreže. Zato se to ne šteje kot akcija blokiranja, temveč kot prvi dotik ekipe z žogo. Zaradi naslednjega dotika pa je prišlo do napake dvojnega dotika. Pravila 9.1, 14.1.1, 14.4.1</p>
<p>Primer 3.49 Ali je najprej prišlo do napake pri napadu igralca zadnje vrste ali pri poskusu blokiranja libera?</p>	<p>Sodniška odločitev Napadalni udarec <i>postane</i> napaka v trenutku, ko žoga v celoti preleti ravnino mreže ali ko se je dotakne igralec v bloku. Poskus blokiranja libera je bil izveden, <i>preden</i> je bil zaključen napadalni udarec nasprotnika, zato je bil poskus blokiranja prva napaka. Pravilo 19.3.1.3</p>

4. POGlavJE: PREKINITVE IN ZAVLAČEVANJA

ZAMENJAVE IGRALCEV

<p>Primer 4.1 Trije igralci so vstopili v prostor za zamenjavo. Potem ko je zapisnikar odobril zamenjavo, se je trener odločil, da bo zamenjal le dva igralca. Kako mora postopati drugi sodnik?</p>	<p>Sodniška odločitev To je dovoljeno, če ekipa s tem ne povzroči zavlačevanja. Drugi sodnik tako izvede le dvojno zamenjavo. Pravila 15.10.2, 15.10.3 a, 15.10.4, 16.1</p>
<p>Primer 4.2 En igralec je vstopil v prostor za zamenjavo (zapisnikar je to javil s sireno), medtem ko je drugi igralec, ki bi prav tako moral zamenjati igralca na igrišču, šele zapustil prostor za ogrevanje. Koliko zamenjav je dovoljenih skladno z veljavnimi pravili?</p>	<p>Sodniška odločitev Zahteva za zamenjavo igralcev je podana v trenutku, ko igralci vstopijo v prostor za zamenjavo. V tem primeru drugi sodnik odobri le eno zamenjavo igralca, ki je dejansko vstopil v prostor za zamenjavo. Drugo zahtevo mora zavrnil, saj ni del prvotne zahteve. Vendar pa sme drugi sodnik v takšni situaciji odmahniti igralcu, ki poskuša vstopiti v prostor za zamenjavo, in tako preprečiti nedovoljeno zahtevo. Drugi sodnik je s tem pokazal, da zelo dobro razume »umetnost sojenja«. Pravila 15.10.3 a, 15.10.3 b, 15.11.1.3</p>
<p>Primer 4.3 Ekipa je zahtevala zamenjavo z vstopom igralca v prostor za zamenjavo. Ker igralec ni bil pripravljen za vstop v igro (napačna tablica/brez tablice, v trenirki itn.), je ekipa prejela opozorilo za zavlačevanje, zamenjava pa je bila zavrnjena. Ko je bil ukrep zabeležen v zapisnik, je ekipa ponovno zahtevala zamenjavo. Ali je dovoljeno, da ekipa poda drugo zahtevo za zamenjavo v isti prekinitvi?</p>	<p>Sodniška odločitev Prva zahteva za zamenjavo je bila zavrnjena, zato ekipa nima pravice zahtevati drugo zaporedno zamenjavo v eni sami prekinitvi. Vsaj ena zaključena akcija mora poteči med dvema zahtevama za zamenjavo igralcev iste ekipe. Pravilo 15.3.2</p>
<p>Primer 4.4 Igralec je vstopil v prostor za zamenjavo s tablico z napačno številko (npr. z lastno številko). Nato je nespretno poskušal dobiti pravo tablico. Prvi sodnik je ekipi izrekel ukrep za zavlačevanje in dovolil zamenjavo. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne, odločitev sodnika ni bila pravilna. Na svetovnih in uradnih tekmovanjih FIVB mora igralec vstopiti v prostor za zamenjavo s tablico s pravo številko. Zato bi morala biti zahteva za zamenjavo igralca zavrnjena, ekipi pa izrečen ukrep za zavlačevanje. Pravila 15.10.3 a, 16.1.1, 16.2</p>
<p>Primer 4.5 Ali drugi sodnik dovoli zamenjavo igralca, ki je vstopil v prostor za zamenjavo v trenutku, ko je prvi sodnik zapiskal in dal znak za izvedbo začetnega udarca?</p>	<p>Sodniška odločitev Takšna situacija je običajno tipičen primer nedovoljene zahteve: sodnik zavrne zahtevo in dovoli nadaljevanje igre, če igra ni bila prekinjena in je šlo za prvo nedovoljeno zahtevo ekipe. Če je bila igra zaradi te zahteve prekinjena (igralec v igri gre proti prostoru za zamenjavo, ekipi čakata na odločitev sodnika itn.), se to šteje kot zavlačevanje. Sodnik mora akcijo prekiniti s piskom, zavrnil zamenjavo, ekipi pa izreči ukrep za zavlačevanje.</p>

	<p>Sodnik postopa enako v primeru, ko ekipa ponovi nedovoljeno zahtevo, kar je zavlačevanje.</p> <p>Pravila 15.10.3 a, 15.11.1.1, 15.11.3, 16.2</p>
<p>Primer 4.6</p> <p>Igralec št. 8 je vstopil v prostor za zamenjavo s tablico s številko 10. Trener je vztrajal pri zamenjavi igralca št. 8 z igralcem št. 9, in ne št. 10. Po kratki razpravi je drugi sodnik zavrnil zamenjavo, ekipa pa je prejela opozorilo za zavlačevanje.</p> <p>Ali je bila odločitev pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Odločitev je bila pravilna. Zamenjava igralca št. 8 z igralcem št. 10 bi bila dovoljena. Vendar pa je trener vztrajal pri zamenjavi igralca št. 8 z igralcem št. 9. Ker je imel igralec št. 8 napačno tablico in je zato prišlo do zavlačevanja, je sodnik pravilno izrekel ukrep za zavlačevanje.</p> <p>Zamenjavo pa je treba zavrniti.</p> <p>Pravili 16.1.1, 16.2</p>
<p>Primer 4.7</p> <p>Poškodovani igralec je moral biti zamenjan z izredno zamenjavo. Ekipa je v isti prekinitvi zahtevala še redno zamenjavo. Drugi sodnik je dovolil zamenjavo.</p> <p>Ali je bila odločitev drugega sodnika pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ja, odločitev drugega sodnika je bila pravilna. Prvi igralec se je poškodoval in je bil zamenjan z izredno zamenjavo. Ekipa je še vedno imela pravico ZAHTEVATI redno zamenjavo v isti prekinitvi.</p> <p>Pravilo 15.7</p>
<p>Primer 4.8</p> <p>Igralec št. 6 ekipe A je bil odstranjen s tekme (diskvalifikacija) in pravilno redno zamenjan z igralcem št. 7. To je bila prva zamenjava ekipe A v nizu, ekipa pa je imela na klopi za rezervne igralce še tri igralce. V naslednji akciji se je poškodoval igralec št. 7 ekipe A in ni bil sposoben nadaljevati z igro.</p> <p>Kakšen je nadaljnji postopek?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Poškodovani igralec št. 7 ne more biti zamenjan z redno zamenjavo, čeprav bi šlo šele za drugo redno zamenjavo ekipe v nizu, zato ga je treba zamenjati z izredno zamenjavo.</p> <p>Pravili 15.7, 15.8</p>
<p>Primer 4.9</p> <p>Igralec, ki je bil na obrazcu začetne postavitve, se je poškodoval pred začetkom tekme.</p> <p>Ali se igralca lahko zamenja pred tekmo, ne da bi vstopil na igrišče?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Lahko, vendar morata trener <i>in</i> drugi sodnik to uradno pokazati z znakom za zamenjavo, da je vsem jasno, kaj se je zgodilo. Zamenjava se zabeleži v zapisnik kot redna zamenjava.</p> <p>Pravili 7.3.2, 7.3.4</p>
<p>Primer 4.10</p> <p>Igralec št. 7 ekipe A je bil v igri, kljub temu da bi moral biti na klopi za rezervne igralce. Ekipa A je izkoristila vseh šest rednih zamenjav.</p> <p>Kakšen je pravilni postopek v tem primeru, ko ekipa A nima možnosti redne zamenjave?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ker je imela ekipa A nepravilno postavitev igralcev v polju zaradi neveljavne zamenjave, je treba uporabiti naslednji postopek iz pravila 15.9.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> Točko in servis dobi ekipa B. Zamenjavo se popravi. Igralec št. 7 mora zapustiti igro za ta niz, v igrišče pa se mora vrniti pravilni igralec. Ta postopek se ne šteje kot redna zamenjava. Ekipi A se odvzamejo vse točke, ki jih je osvojila v času, ko je bil igralec št. 7 nepravilno v igri, nasprotna ekipa pa zadrži osvojene točke. Za ekipo A ni nadaljnjih ukrepov. <p>Pravilo 15.9.2</p>

<p>Primer 4.11 Ekipa B je opravila pet rednih zamenjav, nato pa sta dva igralca ekipe B vstopila v prostor za zamenjavo. Kakšen je pravilni postopek drugega sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev Drugi sodnik mora opomniti trenerja, da ima na voljo le eno zamenjavo, in ga vprašati, katero zamenjavo bo opravil. Če ni prišlo do zavlačevanja, se drugo zahtevano zamenjavo zavrne, nedovoljeno zahtevo pa se zabeleži v zapisnik. Pravila 15.5, 15.6, 15.11, 16.1</p>
<p>Primer 4.12 Ekipa je zahtevala dvojno zamenjavo. Ob preverjanju zamenjav je zapisnikar pokazal, da je ena zamenjava pravilna, druga pa ne. Kakšen je ustrezen odziv drugega sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev Drugi sodnik dovoli opraviti zamenjavo, ki je pravilna. Nepravilno zamenjavo mora zavrniti ne glede na to, po kakšnem vrstnem redu sta igralca pristopila k stranski črti. Zahtevo za nepravilno zamenjavo se kaznuje z ukrepom za zavlačevanje. Pravili 15.6, 16.1.3</p>
<p>Primer 4.13 Zapisnikar je zavrnil zahtevo po zamenjavi ekipe A z drugim pritiskom na sireno. Ko je drugi sodnik preveril zapisnik, je ugotovil, da je bila zahteva za zamenjavo v bistvu »pravilna«, in to »popravlil« z odobritvijo zamenjave. Situacija je bila za sodnike zelo neprijetna. Kako bi moral ravnati drugi sodnik?</p>	<p>Sodniška odločitev Drugi sodnik je ravnal pravilno. Vendar pa lahko spreminjanje odločitev ustvari zelo nezaupljiv vtis o sodniškem zboru.</p>
<p>Primer 4.14 Igralec je stal v prostor za zamenjavo, pripravljen za vstop v igro. Vendar pa igralec v igri sprva ni želel zapustiti igrišča. Ali je šlo v tem primeru za zavlačevanje? Ali bi moral sodnik zamenjavo zavrniti?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, v tem primeru je šlo za zavlačevanje. Zamenjavo je TOKRAT treba dovoliti, ker je bila zahteva zanjo v skladu s pravili, igralec, ki je želel vstopiti v igro, pa ni povzročil zavlačevanja. Če igralec, ki naj bi vstopil v igro, ne bi bil pripravljen in bi s tem povzročil zavlačevanje, bi bil pravilen postopek glede na pravilo, da se zamenjavo zavrne, ekipi pa se izreče ukrep za zavlačevanje. Pravili 16.1.1, 23.2.3</p>
<p>Primer 4.15 Kako ravna drugi sodnik, če se začetna postavitve na obrazcu ne ujema s postavitvijo igralcev na igrišču?</p>	<p>Sodniška odločitev Drugi sodnik mora pokazati trenerju obrazec začetne postavitve in ga vprašati, kaj želi storiti. Če želi trener obdržati postavitve igralcev na igrišču, mora zahtevati redno zamenjavo pri rezultatu 0 : 0. V takšnih situacijah mora trener dati znak za zamenjavo z rokama, da se izognemo nesporazumom. Tudi drugi sodnik mora to uradno pokazati, da je vsem jasno, kaj se je zgodilo. Pravili 7.3.5.2, 7.3.5.3</p>
<p>Primer 4.16 Igralec št. 6 je bil pripravljen za vstop v igro in je zato med prekinitvijo vstopil v prostor za zamenjavo. Zapisnikar je odobril zamenjavo s sireno. V tistem trenutku si je trener premislil in igralca poslal nazaj v prostor za ogrevanje. Ali mora ekipa izvesti zamenjavo in kakšen je pravilni postopek sodnikov?</p>	<p>Sodniška odločitev Zahteva za zamenjavo je bila pravilna in zapisnikar jo je že odobril s sireno. Zaradi zahteve je bila igra prekinjena. Ekipa ni obvezana k izvedbi zamenjave, vendar pa je s tem povzročila zavlačevanje, zato je treba ekipi izreči ukrep za zavlačevanje. Pravila 15.10.3 a, 15.10.3 c, 16.1.1</p>

<p>Primer 4.17 – VIDEO</p> <p>Po znaku za izvedbo servisa je igralec vstopil v prostor za zamenjavo. Zapisnikar je zahtevo za zamenjavo ignoriral, igra pa se je nadaljevala. Po končani akciji je drugi sodnik naročil zapisnikarju, naj v zapisnik zabeleži nedovoljeno zahtevo za ekipo.</p> <p>Ali je ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Drugi sodnik je ravnal pravilno. To je tipičen primer nedovoljene zahteve, ki jo je treba zabeležiti v zapisnik. V primeru ponovitve nedovoljene zahteve je treba ekipo izreči ukrep za zavlačevanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 15.11.2, 16.1.1</p>
<p>Primer 4.18</p> <p>Ali se pri ekipo v zapisniku zabeleži nedovoljeno zahtevo, če zapisnikar pomotoma odobri zamenjavo s pritiskom na sireno (po pisku za servis/igralec ni vstopil v prostor za zamenjavo)?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ne, saj je šlo v tem primeru za napako zapisnikarja in se to ne šteje kot nedovoljena zahteva ali zavlačevanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 15.10.3 a, 15.10.3 c</p>
<p>Primer 4.19</p> <p>Med tekmo je bilo ugotovljeno, da je v polju igralec, ki ni vpisan na seznamu ekipe v zapisniku.</p> <p>Kakšen je pravilen postopek uradnih oseb?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Trener in kapetan ekipe sta dolžna preveriti vpisane igralce na seznamu ekipe v zapisniku in njihovo pravilnost potrditi s podpisom.</p> <p>Igralci, ki niso bili vpisani na seznam ekipe in so igrali na tekmi, morajo biti odstranjeni z igrišča takoj, ko se ugotovi, da nimajo pravice do igranja, na igrišče pa vstopi igralec, ki je pravilno vpisan na seznamu ekipe. Vse točke, ki jih je ekipa osvojila, medtem ko je bil v igrišču nevpisani igralec, se odvzamejo, nasprotna ekipa pa osvoji točko in pravico do servisa.</p> <p>Če se napako odkrije po končanem nizu, bi ekipa, ki je naredila napako, izgubila ta niz. Če se napako odkrije po končani tekmi, bi ta ekipa izgubila tekmo zaradi igralca, ki je igral in ni bil vpisan na seznamu ekipe na tekmi.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 4.1.3, 4.2.2, 5.1.1, 5.2.2, 7.3.5.4, 15.9.2</p>
<p>Primer 4.20</p> <p>Med prekinitvijo igre je ekipa A, ki je sprejemala servis, zahtevala zamenjavo. Med to prekinitvijo je bila ekipa B kaznovana, posledično pa je ekipa A zakrožila za eno mesto. Po tem je ekipa A zahtevala novo zamenjavo.</p> <p>Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ja, to je dovoljeno, ker je bila med dvema zahtevama za zamenjavo iste ekipe zaključena akcija (kot je opredeljeno v pravilih).</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.2.2</p>
<p>Primer 4.21</p> <p>Ob preverjanju začetne postavitve je drugi sodnik opazil, da je libero vpisan v začetni postavitvi. Od trenerja je zahteval popravljen obrazec začetne postavitve in o tem obvestil zapisnikarja. Po tem se je tekma začela.</p> <p>Ali je drugi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>V tem primeru mora drugi sodnik zahtevati od trenerja nov in pravilen obrazec začetne postavitve (sprememba je lahko storjena le v poziciji, v kateri je bil pomotoma vpisan libero). Potem ko drugi sodnik preveri, da je nov obrazec začetne postavitve v skladu s postavitvijo igralcev na igrišču, dovoli liberu vstopiti v igrišče.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 7.3.5.2</p>

<p>Primer 4.22 Ekipa je zahtevala zamenjavo igralca, ki je bila zavrnjena zaradi napačne tablice. Ekipi je bila izrečena kazen za zavlačevanje, ker je ekipa že predhodno prejela opozorilo. Ali lahko ekipa zahteva novo zamenjavo?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, nova zahteva za zamenjavo je dovoljena, ker se kazen šteje kot zaključena akcija. Pravila 6.1.3 – 15 - 15.2.1, 15.11.1.3</p>
---	---

ODMORI IN TEHNIČNI ODMORI

<p>Primer 4.23 Začetni udarec je izvedel napačni igralec ekipe B. Napaka je bila odkrita pozneje v nizu, po koncu tehničnega odmora. Nato so sodniki izvedli ustrezne posledice (odvzem točk, ki jih je osvojila ekipa B v napačni postavitvi, igralci zavzamejo pravilna mesta, ekipa A osvoji točko in pravico do servisa). Ali bi morali sodniki ponovno odobriti tehnični odmor, ko ekipa v vodstvu doseže enak rezultat za tehnični odmor?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne, v prvih štirih nizih se odobrita samo po 2 tehnična odmora na niz, in sicer: ko ekipa v vodstvu doseže 8. in 16. točko. Pravilo 15.4.1</p>
<p>Primer 4.24 Ali ima avtomatično dodeljen tehnični odmor prednost pred trenerjevo zahtevo po odmoru?</p>	<p>Sodniška odločitev Tehnični odmor mora biti odobren pred rednimi prekinitvami igre. Če želi trener po tehničnem odmoru še vedno izkoristiti polminutni odmor, mora to ponovno zahtevati. Pravilo 15.4.2</p>

NEDOVOLJENE ZAHITEVE

<p>Primer 4.25 – VIDEO Ali lahko ekipa zahteva zamenjavo pred IN po odmoru, vse v isti prekinitvi igre?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne. V isti prekinitvi lahko ekipa zahteva dva odmora, medtem ko dve zaporedni zahtevi za zamenjavo NISTA dovoljeni, druga zahteva za zamenjavo pa se šteje kot nedovoljena zahteva. Pravila 15.3.1, 15.3.2, 15.10.3 a, 15.11.1.3, 25.2.2.6</p>
<p>Primer 4.26 – VIDEO Trener je zahteval tretji odmor, ki ga je drugi sodnik odobril. V tistem trenutku je zapisnikar ugotovil, da je šlo za tretji odmor ekipe in o tem obvestil drugega sodnika. Kakšen je pravilni postopek uradnih oseb?</p>	<p>Sodniška odločitev Običajno gre v takšnem primeru za nedovoljeno zahtevo, vendar pa je tu prišlo do dejanskega zavlačevanja. Zato je treba odmor zavrniti ali ga nemudoma prekiniti. Igralci sem vrnejo v igrišče. Prvi sodnika obvesti kapetana v igri, da je prišlo do zavlačevanja, in ekipi izreče ukrep za zavlačevanje. Pravila 15.11.1.4, 16.1.5, 25.2.2.6</p>
<p>Primer 4.27 Ali je možno pri ekipi zabeležiti nedovoljeno zahtevo, POTEM ko je ekipi že bil izrečen ukrep (opozorilo ali kazen) za ZAVLAČEVANJE?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, to je možno. Čeprav je neobičajno, lahko ukrepu za zavlačevanju sledi nedovoljena zahteva, saj ne gre za stopnjevanje ukrepa za zavlačevanje! Pravilo o nedovoljenih zahtevah in pravilo o zavlačevanju sta zelo specifični glede tega, kaj se</p>

	<p>šteje kot nedovoljena zahteva/zavlačevanje. Čeprav je ekipa že bila kaznovana za zavlačevanje, se nekatera dejanja štejejo LE kot nedovoljene zahteve in jih ni možno povezati s predhodnimi zavlačevanji.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 15.11, 16.1</p>
--	--

POŠKODBE

<p>Primer 4.28 – VIDEO Ali sodnik dovoli igrati igralcu, ki krvavi iz nosa?</p>	<p>Sodniška odločitev Sodniki morajo ravnati preudarno, če ob poškodbi igralca pride do krvavitve. Če kljub zdravniški pomoči poškodbe ni možno takoj oskrbeti, je treba igralca zamenjati, vsaj dokler se krvavitev ne ustavi in ni sledov krvi na dresu. Igralcu, ki bo zamenjal poškodovanega igralca, je treba dati dovolj časa, da si lahko sleče trenirko oziroma se pripravi za vstop v igro. V takem primeru prvi sodnik ekipi ne izreče ukrepa za zavlačevanje niti od ekipe ne zahteva, da zahteva redno prekinitev igre.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 4.4, 15.5, 15.10.2, 15.10.3 a, 17.1.1</p>
<p>Primer 4.29 Podajalec si v obrambni akciji poškodoval koleno. Medtem ko so se trenerji zbrali okoli njega in je zdravnik pregledoval poškodbo, je ležal na tleh. Po približno dveh minutah oskrbe je podajalec zatrdil, da je sposoben nadaljevati z igro. Sodnik je nadaljeval igro, v kateri je ostal tudi prej poškodovani podajalec. Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev Odločitev prvega sodnika je bila pravilna. Zaradi varnosti igralca mora prvi sodnik prekiniti akcijo takoj, ko pride do poškodbe, in dovoliti zdravniškemu osebju, da vstopi na igrišče. V primeru težje poškodbe je treba igralca umakniti z igrišča vsaj za eno točko. Prvi sodnik se mora odločiti, koliko časa bo dal igralcu in/ali zdravniku ekipe, da ugotovi, kako resna je poškodba in ali je igralca treba zamenjati.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 15.7, 17.1.2</p>
<p>Primer 4.30 – VIDEO V trenutku izvedbe zamenjave se je pripetila nezgoda, zaradi katere je igralec, ki bi moral vstopiti v igro, začel krvaveti iz nosu. Kakšen je pravilni postopek v tem primeru?</p>	<p>Sodniška odločitev Najprej mora sodnik zahtevati zdravniško pomoč. Igro je treba prekiniti. Če igralec ni sposoben nadaljevati z igro, ga je treba zamenjati z redno zamenjavo, čeprav gre za drugo zamenjavo v isti prekinitvi. V kolikor redna zamenjava ni možna, se igralca zamenja z izredno zamenjavo.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 15.11.1.3</p>
<p>Primer 4.31 Kapetan ekipe se je poškodoval pred začetkom tekme. Kakšen je pravilni postopek?</p>	<p>Sodniška odločitev Postopek je določen v trenutku, ko je prišlo do poškodbe. Glavno načelo je zapisano v pravilu 4.1.3, in sicer ko zapisnik podpišeta kapetana in trenerja, tj. po žrebanju, ekipa ne more več spreminjati seznama prijavljenih igralcev (razen v primeru poškodbe libera, ko ta ne more igrati, trener pa želi določiti prvotnega kapetana ekipe za novega libera).</p>

	<p>Glede na to, če je prišlo do poškodbe kapetana ekipe pred žrebanjem in ta ne more igrati, mora trener določiti novega kapetana v ekipi, mu nalepiti kapetanski trak pod številko na dresu in obkrožiti številko igralca v zapisniku. Novi kapetan ekipe ima vse dolžnosti in pravice (npr. zastopa ekipo pri žrebanju).</p> <p>Če je do poškodbe prvotnega kapetana prišlo po žrebanju, trener nima pravice imenovati drugega igralca za kapetana ekipe. Vendar pa mora trener določiti »kapetana v igri« (za celo tekmo), ki prevzame vse pravice in dolžnosti kapetana ekipe in podpiše zapisnik po koncu tekme.</p> <p>V obeh primerih je treba zabeležiti v zapisnik, da je prišlo do poškodbe.</p> <p>Pravila 4.1.3, 5.1, 5.2.1, 5.2.2, 19.4.2.5, 25.2.2.7</p>
<p>Primer 4.32</p> <p>Ekipa A je opravila zamenjavo, nato pa je bila igra prekinjena zaradi poškodbe igralca ekipe A; igralec ni bil sposoben nadaljevati z igro. Ali je dovoljeno zamenjati poškodovanega igralca, čeprav med obema zahtevama za zamenjavo ni bilo zaključene akcije?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ja, to je dovoljeno.</p> <p>Čeprav ni dovoljeno zahtevati druge zamenjave, ne da bi bila prej akcija zaključena, je v takšnem primeru, ko gre za višjo silo, dovoljeno zamenjati poškodovanega/bolnega igralca.</p> <p>Pravilo 15.11.1.3</p>
<p>Primer 4.33 (novo) – VIDEO</p> <p>Kakšen je pravilni postopek v primeru, ko poškodovani igralec ni zmožen opraviti zamenjave po uradnem postopku v prostoru za zamenjavo igralcev? (npr. ker so ga odnesli z igrišča)?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Da bi bilo vsem jasno, da gre za zamenjavo, mora igralec, ki bo zamenjal poškodovanega igralca, vstopiti v prostor za zamenjavo s tablico s številko poškodovanega igralca. Tablico preda drugemu sodniku, da jo vrne ekipi.</p> <p>Pravilo 15.10.1, 17.1.1</p>

ZAVLAČEVANJA

<p>Primer 4.34</p> <p>Pred začetkom tretjega niza je prvi sodnik s piskom pozval ekipi, naj zavzameta svoja mesta na igrišču. Ena ekipa se na to ni odzvala. Prvi sodnik je ekipi izrekel opozorilo za zavlačevanje, ker se je odzvala prepočasi.</p> <p>Igralci ekipe so nato vstopili na igrišče. Ali je prvi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ja, prvi sodnik je ravnal pravilno. Igralce obeh ekip mora pozvati, da zavzameta svoja mesta na igrišču. Če se na to odzovejo prepočasi, mora prvi sodnik ekipo opozoriti zaradi zavlačevanja. Če se ekipa še vedno ne odzove, mora sodnik ekipo kaznovati za zavlačevanje. Če igralci tudi po tem ne pridejo na igrišče, se šteje, da ekipa ne želi nadaljevati z igro, ekipo se razglasi za odsotno, s tem pa izgubi tekmo z izidom 0 : 3 (0 : 25, 0 : 25, 0 : 25).</p> <p>Postopek je enak tudi v primeru, da ekipa po končanem odmoru zavlačuje z vstopom na igrišče.</p> <p>Pravili 6.4.1, 16.1</p>
--	---

<p>Primer 4.35 Ali sodnik izreče ekipi ukrep za zavlačevanje, če se igralci zberejo skupaj na igrišču?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvemu sodniku ni treba nameniti več časa, kot ga igralci potrebujejo, da se vrnejo na svoja mesta za naslednjo akcijo. Igralcem mora dovoliti izraziti navdušenje in navijanje, a ne sme dopustiti zavlačevanja igre. Prvi sodnik mora spodbuditi igralce, da zavzamejo svoja mesta. Če ugotovi, da igralci s svojim obnašanjem namenoma zavlačujejo nadaljevanje igre, mora ekipi izreči ustrezn ukrep za zavlačevanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 16.1.2, 16.1.5</p>
<p>Primer 4.36 Igralec ni hotel nadaljevati z igro zaradi mokrega madeža na igralni površini, ki ga je naredil njegov soigralec pri reševanju žoge. Kakšen je pravilni postopek prvega sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik ne sme <u>nikoli sprejeti zahteve</u> ekipe za brisanje mokrega madeža na tleh, saj se taka zahteva šteje kot zavlačevanje in se zanjo lahko izreče ukrep. Za brisanje takšnih madežev so zadolženi »hitri brisalci poda«. Igralci lahko za brisanje tal uporabijo svoje brisačke. Prvi sodnik lahko zahteva dodatno brisanje tal, če oceni, da je to potrebno. Nadzorovanje tekme je vedno v pristojnosti prvega sodnika, če ni na tekmi prisotna nadzorna komisija. Če ekipa po tem še vedno noče nadaljevati z igro, lahko sodnik ekipi izreče ukrep za zavlačevanje ali jo kaznuje z izgubo tekme zaradi izostanka.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 1.5, 5.1.2.2, 6.4.1, 16.2</p>
<p>Primer 4.37 Med nizoma je celotna ekipa zapustila igralno površino in odšla v garderobo ter se vrnila po petih minutah. Prvi sodnik je ekipi izrekel ukrep za zavlačevanje, igra pa se je nadaljevanje. Ali je prvi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev Ekipa ne sme zapustiti igralne površine brez dovoljenja sodnikov. Po dveh minutah in pol mora drugi sodnik opomniti ekipo, da se mora obvezno vrniti na igrišče, da ne bo razglašena za odsotno in izgubila tekme. Po vrnitvi na igrišče mora prvi sodnik izreči ukrep za zavlačevanje?</p> <p style="text-align: right;">Pravila 4.2, 6.4.1, 6.4.2, 18.1</p>

ZUNANJI VPLIVI NA TEKMO

<p>Primer 4.38 Kakšen je pravilni postopek prvega sodnika, če gledalci prekinajo tekmo?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik mora prekiniti tekmo, organizator ali nadzorna komisija pa morata ponovno vzpostaviti red. Tako prekinitev je treba zabeležiti v zapisnik.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 17.2, 17.3</p>
<p>Primer 4.39 Potem ko je igralec rešil žogo v prosti coni za zadnjo črto igrišča, je žoga zadela kamero, ki je bila na drogu v zraku in se je od zunaj pomaknila v prostor nad igralnim območjem/igralni prostor. Sodnika bi morala prekiniti igro. Kako naj prvi sodnik obravnava to akcijo – kot žogo »IZVEN IGRIŠČA« ali »ZUNANJI VPLIV«?</p>	<p>Sodniška odločitev Znotraj igralnega območja imajo igralci prednost in pravico odigrati z žogo. Če žoga zadene zunanji predmet ali osebo, ki se od zunaj pomakne nad ali v igralni prostor, npr. TV kamero na drogu v zraku ali novinarja, ki je želel ujeti žogo, se to šteje kot motnja od zunaj (zunanji vpliv), akcijo pa je treba ponoviti.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 17.2</p>

5. POGLAVJE: LIBERO

<p>Primer 5.1 Ali lahko libero vstopi v igro brez dovoljenja drugega sodnika, potem ko je ta že preveril postavitev igralcev pred začetkom niza?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, lahko. Igralec začetne postavitve mora biti na igrišču, ko drugi sodnik pregleduje postavitev igralcev. Takoj ko je drugi sodnik preveril začetno postavitev, lahko libero zamenja igralca zadnje vrste. Ekipi ni treba začeti niza z liberom. Pravila 19.3.2.4, 19.3.2.8, 24.3.1</p>
<p>Primer 5.2 Ekipa je že opravila vse redne zamenjave v nizu, nato pa je bil izključen igralec v igri. Libero je bil v tem času na klopi. Kakšen je nadaljnji postopek?</p>	<p>Sodniška odločitev Izključenega/diskvalificiranega igralca je treba takoj zamenjati z redno zamenjavo. Ker ekipa te možnosti nima več, se jo razglasi za nepopolno in izgubi niz. (Pomembno: Izredna zamenjava v tem primeru ni možna.) Pravila 6.4.3, 15.7, 15.8</p>
<p>Primer 5.3 Ali sme libero zamenjati poškodovanega igralca in vstopiti v igro z redno zamenjavo?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne. Libero ne sme zamenjati igralca niti z redno niti z izredno zamenjavo. Pravila 15.5, 15.7, 17</p>
<p>Primer 5.4 Libero je bil na igrišču namesto igralca št. 5, ko ga je sodnik izključil do konca niza. Kakšen je pravilni postopek za nadaljevanje igre?</p>	<p>Sodniška odločitev Če ima ekipa dva libero, lahko trener kaznovanega libera v igri takoj zamenja z drugim liberom ali igralcem št. 5. Če ima ekipa samo enega libera, lahko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vrne igralca št. 5 na igrišče namesto libera in igra brez libera do konca niza ali pa • trener med igralci, ki niso v igri, določi novega libera, ki lahko takoj in direktno vstopi v igro namesto izključenega libera (ki ne sme več igrati na tej tekmi). <p>Pravila 6.4.3, 19.1.1, 19.3.2, 19.3.2.8, 19.4</p>
<p>Primer 5.5 – VIDEO Ali je nadomestitev libera z igralcem lahko izvedena istočasno oziroma v isti prekinitvi kot redna zamenjava igralca?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, saj »nadomestitev« (<i>replacement</i>) ne pomeni enako kot »zamenjava« (<i>substitution</i>) in obratno. Pravila 15.3.2, 19.3.2, 19.3.2.8</p>
<p>Primer 5.6 Libero je nadomestil igralca v coni 1 po tem, ko je sodnik že dal znak za začetni udarec, vendar preden je bil udarec izveden. Kakšen je pravilni postopek prvega sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev Če se je to zgodilo prvič na tekmi, mora sodnik pustiti, da se igra nadaljuje. Po zaključeni akciji mora obvestiti kapetana v igri, da takšen postopek ni pravilen. Pri vsaki nadaljnji pozni nadomestitvi igralca z liberom mora sodnik takoj prekiniti igro in izreči ustrezen ukrep za zavlačevanje. <i>Nadomestitev libera je veljavna.</i> Če do nadomestitve pride <u>po izvedbi servisa</u>, mora prvi sodnik piskati postavitveno napako. Pravilo 19.3.2.5</p>

<p>Primer 5.7 Ekipa je nepravilno nadomestila libera, kar so opazili pred izvedbo začetnega udarca. Kakšen je nadaljnji postopek?</p>	<p>Sodniška odločitev Če je drugi sodnik to opazil, bo zapiskal in pozval igralca, da se vrne na igrišče. Nepravilna nadomestitev bo razveljavljena, ekipi pa bo izrečen ukrep za zavlačevanje. Če to opazijo po nadaljevanju akcije, so posledice enake kot v primeru nepravilne zamenjave. Pravila 19.3.2.1, 19.3.2.9, 23.2.3</p>
<p>Primer 5.8 Edini libero ekipe je nadomestil igralca št. 4 v igri. Ko je tekel za žogo, da bi jo rešil, si je poškodoval mišico na nogi in ni mogel nadaljevati z igro. Trener se je nato odločil, da želi, da igralec št. 4 postane novi libero. Ali je to možno?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne direktno, ker nadomeščeni igralec (št. 4) ne more biti imenovan za novega libera v trenutku, ko je bila podana zahteva za imenovanje. Če trener želi imenovati igralca št. 4 za novega libera, potem se mora igralec št. 4 najprej vrniti na igrišče in nadomestiti poškodovanega libera, nato pa ga mora zamenjati igralec na klopi z redno zamenjavo. Šele po eni zaključeni akciji lahko vstopi v igro kot novoimenovani libero, saj bi bila druga nadomestitev v isti prekinitvi nepravilna. Pravila 19.1.3., 19.3.2.2, 19.3.2.8, 19.4.2</p>
<p>Primer 5.9 Ali je trener lahko hkrati tudi libero?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja. Pravila določajo, da libero ne more biti kapetan ekipe ali kapetan v igri. Vendar pa pravila ne prepovedujejo, da bi libero lahko bil trener in dajal ekipi navodila izza črte, ki omejuje gibanje trenerja. Pravilo 5.2.3.4</p>
<p>Primer 5.10 Zaradi napake dveh igralcev je libero ali igralec, ki je nadomestil libera, za kratek čas zapustil igrišče (ta nadomestitev še niti ni bila zabeležena v zapisniku za menjave libera), igralca sta napako sama popravila. Ali se to šteje kot nadomestitev?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne, to se ne šteje kot nadomestitev, saj mora biti med dvema nadomestitvama libera z igralcem odigrana ena zaključena akcija. V tem primeru je šlo za dejanje, ki pa se ne šteje kot napaka. Pravila 19.3.2.1, 19.3.2.2</p>
<p>Primer 5.11 Ekipa je pozabila nadomestiti libera, ko je ta zakrožil v prednjo vrsto v cono 4. Po treh točkah je prvi sodnik opazil, da libero ne bi smel biti na igrišču. Kakšen je pravilni, nadaljnji postopek sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev Ko pravilno prijavljeni igralec ne sme biti na igrišču, mora sodnik to kaznovati tako, da dodeli točko in servis nasprotniku. Igralci se morajo postaviti na pravilna mesta. Ekipa pa izgubi vse točke, ki jih je dosegla v nepravilni postavitvi (če je to mogoče ugotoviti). Nasprotna ekipa obdrži vse dosežene točke. Pravila 15.9, 19.3.1.1, 26.2.2.1, 26.2.2.2</p>
<p>Primer 5.12 Potem ko je zapisnikar že prejel obrazec začetne postavitve in je bil imenovan kapetan ekipe, se je med uradnim ogrevanjem poškodoval edini libero ekipe. Ali lahko kapetan postane novoimenovani libero in po kakšnem postopku?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, lahko. Libero ne more biti kapetan ekipe ali kapetan v igri. Vendar pa se kapetan ekipe lahko odpove svoji funkciji ter vsem pravicam in dolžnostim kapetana, da lahko igra kot novoimenovani libero. Ker je bil kapetan ekipe že vpisan na obrazcu</p>

	<p>začetne postavitev, mora biti izveden naslednji postopek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kapetana ekipe zamenja drugi igralec z redno zamenjavo pred začetkom tekme. 2. Trener imenuje novega kapetana. 3. Trener imenuje novega libera. 4. Sodnik zahteva od novega libera, da zamenja navaden dres z dresom libera (ali si čez navaden dres obleče telovnik, ki je namenjen za take primere). 5. Zapisnikar: <ul style="list-style-type: none"> • vpiše prvotnega kapetana kot novega libera (namesto prvotnega libera), • vpiše novega kapetana ekipe. <p>Navedeni postopki morajo biti vpisani v zapisnik pod rubriko »OPOMBE«.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 5, 19.2, 19.3.2.8, 19.4.2.5</p>
<p>Primer 5.13</p> <p>Libero, ki ga je nadomestil igralec, se je takoj za tem vrnil na igrišče (ne da bi bila med dvema nadomestitvama zaključena akcija).</p> <p>Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ne, to je tipičen primer nepravilne nadomestitve libera. V trenutku, ko je prišlo do druge nadomestitve, bi jo drugi sodnik moral zavrniti, prvi sodnik pa bi ekipi moral izreči ukrep za zavlačevanje. Če je na tekmi prisoten zapisnikar libera, je ta zadolžen za spremljanje nadomestitev libera. V tem primeru mora zapisnikar libera v tistem trenutku s pritiskom na sireno javiti, da je prišlo do napake.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 19.3.2.9, 23.2.3</p>
<p>Primer 5.14</p> <p>Libera je nadomestil redni igralec. Po izvedenem servisu se je na igrišču znašla rezervna žoga, igra je bila prekinjena. Pred piskom za ponovitev igre in servisa, je libero poskušal nadomestiti igralca v coni 6. Drugi sodnik ga je poklical, naj se vrne na klop.</p> <p>Ali je drugi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>To je tipičen primer nepravilne nadomestitve, saj med dvema nadomestitvama libera ni bila <u>zaključena</u> akcija. V trenutku, ko je prišlo do druge nadomestitve, jo mora drugi sodnik zavrniti, prvi sodnik pa mora ekipi izreči ukrep za zavlačevanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.2.1</p>
<p>Primer 5.15</p> <p>Libero ekipe se je poškodoval med tekmo in drugi sodnik je dovolil zdravniku v spremstvu trenerja vstopiti na igrišče, da preveri resnost poškodbe. Odločila sta se umakniti libera z igrišča, na igrišče pa vrniti igralca, ki ga je libero nadomestil. Ko so libera peljali z igrišča, je ta zatrdil, da si je opomogel in vztrajal, da se vrne v igro. Sodnika sta liberu dovolila, da se vrne na igrišče in nadaljuje z igro.</p> <p>Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ne, to ni dovoljeno. Čeprav je šlo v tem primeru za poškodbo, je libera lahko nadomestil redni igralec. Prav tako ima libero še vedno pravico do igranja na tekmi, dokler ga zaradi poškodbe ne razglasijo za nesposobnega nadaljevati z igro. (Pravilo 19.4.2).</p> <p>V tem primeru je bila storjena napake, ker sta bili opravljeni dve zaporedni nadomestitvi, ne da bi bila med njima zaključena akcija. To je primer nepravilne nadomestitve libera.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 19.3.2.1, 19.3.2.8</p>

<p>Primer 5.16 Med tekmo si je libero ekipe A poškodoval roko in imenovan je bil novi libero. Poškodovani libero je sedel na klopi za rezervne igralce do konca tekme. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, igralec se je lahko premikal in ni oviral ali predstavljal nevarnosti zase ali za ekipo. To je ključno za sodniško odločitev. Igralcu je treba dovoliti, da ostane na klopi. Če bi igralec potreboval zdravniško oskrbo, mu jo zdravnik ekipe lahko nudi za klopjo ali na varnem mestu zunaj tekmovalnega/kontrolnega prostora. Slika 1a in Obrazložitev. Pravilo 19.3.2.8</p>
<p>Primer 5.17 Kdaj sta lahko izvedeni dve nadomestitvi libera v isti prekinutvi?</p>	<p>Sodniška odločitev Dve nadomestitvi libera sta lahko izvedeni v isti prekinutvi le v dveh primerih: 1. ko je ekipi izrečena ukrep »kazen«, 2. ko libero vstopi v igro, nato pa je akcija, ki sledi, prekinjena zaradi poškodbe libera v igri. Pravili 6.1.3, 19.3.2.1</p>
<p>Primer 5.18 Libero v igri je potožil, da se ne počuti dobro. Ali je dovoljeno imenovati novega libera?</p>	<p>Sodniška odločitev Če ima ekipa dva libera, libera v igri v primeru poškodbe ali bolezni lahko nadomesti drugi libero. Če ima ekipa samo enega libera ali pa je rezervni libero, ki je bil v igri na igrišču, postal nesposoben nadaljevati z igro, se ga lahko nadomesti z imenovanjem novega libera. Pravilo 19.3.2.2</p>
<p>Primer 5.19 Zapisnikar je pri liberu vpisal št. 15 namesto št. 5. Trener in kapetan ekipe sta s podpisom potrdila seznam ekipe v zapisniku. Kako ravnati v primeru odkritja napake?</p>	<p>Sodniška odločitev To je administrativna napaka in nima nobenih posledic za ekipo. Zapisnikar mora popraviti številko z vpisom pod rubriko »Opombe«. Pravilo 19.1.2</p>
<p>Primer 5.20 V prvem nizu je libero ekipe A igral v dresu enake barve in kroja kot preostali igralci ekipe. Pred začetkom drugega niza je trener ekipe B protestiral glede situacije z dresi. Kakšna je pravilna odločitev?</p>	<p>Sodniška odločitev Ker napačen dres ni vplival na igro, se rezultat prvega niza upošteva, brez ukrepov za ekipo A. Vendar pa mora libero zamenjati dres. Pravilo 19.2</p>
<p>Primer 5.21 Dva igralca sta poskušala blokirata nasprotnikov napadalni udarec in skočila ob mreži. Med njima je prav tako skočil libero, ki pa v nobenem trenutku ni segel z nobenim delom telesa nad zgornji rob mreže. Vseeno je drugi sodnik zapiskal napako poskusa blokiranja. Ali je bila odločitev pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev Odločitev ni bila pravilna. Ker libero v nobenem trenutku ni segel z nobenim delom telesa nad zgornji rob mreže, se njegov skok ne more šteti kot poskus blokiranja. Pravila 14.1.1, 14.1.2, 14.1.3</p>
<p>Primer 5.22 Libero je zapustil igrišče. Sodnik je igralcu na začetnem udarcu zapiskal zakasnitev pri serviranju (osem sekund). Ali lahko libero ponovno vstopi na igrišče?</p>	<p>Sodniška odločitev Tak servis (napaka) se šteje kot zaključena akcija. Zato lahko libero vstopi v igro. Pravila 6.1.3, 19.3.2.1, 19.3.2</p>

<p>Primer 5.23</p> <p>Trener je razglasil edinega libera v ekipi, da je nesposoben nadaljevati z igro, in zahteval imenovanje novega libera.</p> <p>Kdo je lahko imenovan za novega libera in kdaj?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Razen igralca, ki ga je libero nadomestil na igrišču, je za novega libera lahko imenovan kateri koli igralec, ki je na klopi v trenutku, ko je trener zahteval imenovanje novega libera. Prvotni libero se na tej tekmi ne sme več vrniti v igro.</p> <p>Če trener želi za novega libera imenovati igralca, ki ga je libero pred tem nadomestil na igrišču, mora tega igralca najprej redno zamenjati.</p> <p>Če je libero v igri razglašen za nesposobnega nadaljevati z igro, ga mora nadomestiti igralec, ki ga je libero nadomestil na igrišču, novi libero pa lahko vstopi v igro po eni zaključeni akciji, saj bi bila druga nadomestitev nepravilna.</p> <p>Pravila 19.3.2.8, 19.4.2.1, 19.4.2.4</p>
<p>Primer 5.24 (novo) – VIDEO</p> <p>Ekipo ima dva libera, in sicer št. 11 in št. 16. Libero št. 16 je imel oblečen dres enake barve in kroja kot navadni igralci ekipe. Ekipo je zahtevala zamenjavo igralca v igri z igralcem št. 16, ki je vstopil v prostor za zamenjavo. Zapisnikar je takoj javil, da ta menjava ni pravilna.</p> <p>Kakšen je nadaljnji postopek?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Libero nima pravice sodelovati v redni ali izredni zamenjavi. Zato zahteva za zamenjavo igralca z liberom (št. 16) ni pravilna. Ker je to bilo ugotovljeno pred nadaljevanjem igre, sodnik zavrne zahtevo za zamenjavo, ekipi pa izreče ukrep za zavlačevanje. Libero pa mora zamenjati dres.</p> <p>Da ne bi prihajalo do takšnih situacij, mora sodnik pred tekmo skrbno preveriti igralce obeh ekip in njihove drese ter primerjati številke igralcev na seznamu ekipe s številkami na dresih.</p> <p>Pravila 15.5.1, 15.7, 16.1.3, 19.2</p>
<p>Primer 5.25 (novo)</p> <p>Ekipo je prijavila dva libera. Po koncu drugega niza je trener razglasil <u>oba</u> libera za nesposobna nadaljevati z igro in imenoval novega libera. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ja, to je dovoljeno.</p> <p>Ni prepovedano istočasno razglasiti oba libera za nesposobna nadaljevati z igro. Potem ko je bil imenovan novi libero, se nihče od prvotnih liberov ne sme več vrniti v igro na tej tekmi, vendar pa imata pravico sedeti na klopi ali biti v prostoru za ogrevanje.</p> <p>Pravila 19.4.2.1, 19.4.2.2</p>

6. POGlavJE: OBNAŠANJE UDELEŽENCEV

<p>Primer 6.1 Prvi sodnik je opozoril igralca za manjše nešportno obnašanje, upošteval 2. stopnjo ukrepov in igralcu pokazal rumeni karton, ki je bil vpisan v zapisnik. Ali je prvi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik mora nadzorovati manjše nešportno obnašanje, zato je z opozorilom in dodelitvijo rumenega karton ravnal pravilno. Rumeni karton je treba zabeležiti v zapisnik. V primeru manjšega prekrška splošne narave lahko prvi sodnik izreče ustno opozorilo ekipi preko kapetana v igri (1. stopnja). Vendar pa lahko glede na resnost manjšega prekrška sodnik preide na 2. stopnjo in pokaže rumeni karton neposredno igralcu ali pa članu ekipe preko kapetana v igri. Sodnik je pooblaščen, da glede na resnost prekrška takoj izreče ustrezen ukrep (brez predhodnega opozorila). Pravili 21.1, 21.2</p>
<p>Primer 6.2 Drugi sodnik je opazil nameren poskus zavajanja (bloker je potegnil mrežo navzdol) in dosodil točko za ekipo v napadu. Prvi sodnik je nato opozoril blokerja in mu dodelil rumeni karton. Ali je sodnik ustrezno kaznoval igralca?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik ni ustrezno kaznoval igralca. Ekipe v napadu bi morala osvojiti točko zaradi dotika mreže igralca nasprotne ekipe z namenom vplivanja na igro. Bloker bi moral biti kaznovan (rdeči karton) zaradi nevljudnega obnašanja, saj je poskusil zavajati sodnike. Pravili 21.2.1, 21.3</p>
<p>Primer 6.3 Trener ekipe A je vstal po koncu akcije in mahal z rokama, s čimer je hotel pokazati svoje nestrinjanje s sodniško odločitvijo. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Trenerju so dovoljene reakcije v mejah normalnega obnašanja. Če prvi sodnik oceni, da je šlo pri reakciji trenerja za nešportno obnašanje 2. stopnje, mora trenerja opozoriti z dodelitvijo rumenega kartona. V primeru ponovitve mora sodnik kaznovati trenerja z rdečim kartonom zaradi nevljudnega obnašanja. Če pride do kršitve med samo akcijo, sodnik počaka, da se akcija zaključi in ena od ekip osvoji točko, nato pa izreče ukrep. Pravila 5.2, 21.1, 21.2, 21.3</p>
<p>Primer 6.4 Zaradi nevljudnega obnašanja med nizoma je prvi sodnik kaznoval (rdeči karton) igralca ekipe A, ki je sicer pred tem imela pravico do prvega servisa v naslednjem nizu. Kako mora ravnati prvi sodnik?</p>	<p>Sodniška odločitev Ukrepi za prekrške, ki se zgodijo med nizi, se izrečejo ob začetku naslednjega niza. Zato mora prvi sodnik kaznovati igralca ekipe A pred prvim servisom v naslednjem nizu. Ekipe B osvoji točko, igralci zakrožijo za eno mesto, ekipa pa osvoji tudi pravico do servisa. Pravilo 21.5</p> <p>V nadaljevanju sledi povzetek prekrškov, ki se lahko zgodijo med nizi, in kazni, ki jih je treba zabeležiti v zapisnik:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Opozorilo za člana katerekoli ekipe (rumeni karton). • Kazen za člana ekipe na servisu. Ekipa na sprejemu osvoji točko in servis ter zakroži. • Kazen za člana ekipe na sprejemu. Ekipa na servisu osvoji točko. • Kazni za obe ekipi, ne glede na vrstni red. Vsaka ekipa osvoji točko (rezultat je 1 : 1), igralci obeh ekip zakrožijo za eno mesto. Rezultat se šteje šele, ko sta bili obe ekipi kaznovani. Dvojno kaznovanje pri rezultatu 24 : 25 ne pomeni konec niza s 24 : 26, temveč je rezultat 25 : 26.
<p>Primer 6.5 Po zaključku akcije je podajalec potegnil navzdol spodnji rob mreže. Ali je šlo za napako?</p>	<p>Sodniška odločitev V skladu s pravilom 21.3 je prvi sodnik tisti, ki odloča o ukrepih glede na stopnjo neprimerne obnašanja. Vlečenje mreže se lahko šteje kot normalen čustven odziv razočaranega igralca, ki ga sodnik lahko nadzira z dobrim razumevanjem umetnosti sojenja. V določenih primerih pa se namerno vlečenje mreže lahko šteje kot nevljudno obnašanje. Ker v tem primeru ni šlo za poskus zavajanja sodnikov med igro, igralca ni treba kaznovati za nevljudno obnašanje.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 21.2, 21.2.1, 21.3</p>
<p>Primer 6.6 Igralec med hojo proti prvemu sodniku kljub opozorilu ni prenehal mahati z rokama in vpiti na sodnika. Za kakšno obnašanje gre v tem primeru?</p>	<p>Sodniška odločitev V tem primeru gre za žaljivo obnašanje, zato mora sodnik igralcu pokazati rdeči in rumeni karton skupaj (izključitev).</p> <p style="text-align: right;">Pravila 21.1, 21.2, 21.3</p>
<p>Primer 6.7 Igralec je bil neposredno izključen iz igre, brez predhodnega opozorila. Kako je treba obravnavati nadaljnje manjše nešportno obnašanje kateregakoli drugega člana ekipe?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik si mora prizadevati, da prepreči neprimerno obnašanje ekipe do stopnje kaznovanja. Vendar če že v začetku pride do jasnega žaljivega obnašanja, mora sodnik izključiti igralca brez predhodnih ukrepov. Prvi sodnik lahko po izključitvi še vedno opozori druge člane ekipe, vendar lahko rumeni karton (opozorilo) pokaže samo enkrat.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 21</p>
<p>Primer 6.8 Po koncu tekme se je kapetan ene od ekip obnašal zelo nešportno do prvega sodnika. Kakšen je pravilni postopek prvega sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik mora igralca za tako obnašanje še vedno nekako kaznovati. Na tekmovanjih FIVB se tekma ne konča z zadnjim piskom sodnika, zato mora sodnik o obnašanju kapetana obvestiti tekmovalno komisijo, podrobnosti neprimerne obnašanja pa zabeležiti pod rubriko OPOMBE na zapisniku. Nadzorna komisija FIVB ima na voljo različne kazni, vključno z izključitvijo s tekmovanja.</p>

<p>Primer 6.9</p> <p>Igralec, ki ga je na igrišču nadomestil libero, je sedel na klopi. Prvi sodnik je igralca kaznoval za nevljudno obnašanje. Igralec je kljub temu nadaljeval z neprimernim obnašanjem in sodniku celo zaploskal. Prvi sodnik je zato igralca izključil. Izključeni igralec ni prenehal z obnašanjem, zato ga je sodnik odstranil/diskvalificiral. Kakšen je pravilni postopek?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Izključenega ali odstranjenega/diskvalificiranega igralca je treba takoj zamenjati, in sicer po naslednjem postopku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Libero mora zapustiti igrišče. • Nato igralec, ki bo zamenjal kaznovanega igralca, vstopi v prostor za zamenjavo z ustrezno tablico, ki jo izroči drugemu sodniku; medtem zapisnikar vpiše redno zamenjavo. Libero se lahko vrne na igrišče po eni zaključeni akciji. <p style="text-align: right;">Pravili 6.4.3, 15.8</p>
---	---

7. POGLAVJE: SODNIKI IN NJIHOVE PRISTOJNOSTI

<p>Primer 7.1 Drugi sodnik je opozoril trenerja, da ne sme govoriti z zapisnikarjem ali ga motiti pri delu. Ali je drugi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev V duhu umetnosti sojenja se takšne situacije razrešujejo brez uradnih postopkov (brez ukrepov), če je le mogoče (zgolj ustno). Pravilo 23.3.2.2</p>
<p>Primer 7.2 Ali sme rezervni igralec sedeti na tleh v prostoru za ogrevanje, namesto da bi stal ali se ogreval?</p>	<p>Sodniška odločitev Igralcem ni treba stati v prostoru za ogrevanje. Vendar pa prav tako tam ne smejo sedeti na klopih in stoli, se naslanjati na ograjo ali steno. Pravila 4.2.1, 4.2.3, 24.2.4, 24.2.5</p>
<p>Primer 7.3 Ali sme trener prositi zapisnikarja za podatek o tem, koliko odmorov je že izkoristila nasprotna ekipa?</p>	<p>Sodniška odločitev Zapisnikar se ne sme odzivati na trenerjevo zahtevo. Praviloma trenerji ne smejo prositi zapisnikarja za kakršne koli podatke. Kadar pa je v uporabi elektronski semafor, na katerem ni podatka o številu izkoriščenih prekinitev (odmorov), ima trener pravico prositi zapisnikarja za ta podatek, toda le za svojo ekipo in še to takrat, ko s tem ne moti zapisnikarja ali zavlačuje tekme. Pravilo 25.2.2</p>
<p>Primer 7.4 Ali sme kapetan ekipe zahtevati vpis pritožbe v zapisnik, če pritožbe ni najavil pri prvem sodniku med tekmo?</p>	<p>Sodniška odločitev Če v trenutku, ko je prišlo do sporne situacije, kapetan ekipe ni najavil pritožbe, je ne more vpisati v zapisnik po koncu tekme. Pravila 5.1.2.1, 5.1.3.2, 23.2.4</p>
<p>Primer 7.5 Ali sme sodniki spremeniti odločitev tudi po koncu niza?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja. Vse do začetka naslednjega niza smejo sodniki popraviti svoje odločitve takoj in v skladu s pravili, če ugotovijo, da so storili napako. Skladno s tem se popravi tudi rezultat na tekmi.</p>
<p>Primer 7.6 Potem ko je sodnik zavrnil zahtevo za tretji odmor, si je trener premislil in poslal igralca v prostor za zamenjavo. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Če prvi sodnik pred tem ni dal znaka za izvedbo servisa, se zahtevo za zamenjavo dovoli. Samo zahteva za odmor ni bila dovoljena in jo je treba kot nedovoljeno zahtevo zabeležiti v zapisnik. Pravila 15.1, 15.2.1, 15.11, 16.1, 16.2, 24.2.6, 24.2.7</p>
<p>Primer 7.7 Med odmorom je trener zbral celotno ekipo v čisto zadnjem koncu proste cone, blizu prostora za ogrevanje. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Med odmorom mora ekipa iti v prosto cono blizu svoje klopi, na kar jih mora opozoriti drugi sodnik. Pravilo 15.4.4</p>
<p>Primer 7.8 Pomočnik trenerja je stopil do stranske črte igrišča, da bi pomagal igralcem iskati moker madež. Prvi sodnik je poklical kapetana v igri in ga prosil, naj opomni pomočnika trenerja, da mora ostati na klopi. Ali je ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev Prvi sodnik je ravnal pravilno. Pomočnik trenerja sme sedeti na klopi, ne sme pa posredovati na sami tekmi. Samo trener lahko hodi ob igrišču za črto, ki omejuje njegovo gibanje. Pravili 5.2.3.4, 5.3.1</p>

<p>Primer 7.9</p> <p>Po zaključeni akciji je trener prosil drugega sodnika, če lahko preveri, ali je pravilni igralec na servisu. Drugi sodnik je preveril postavitev pri zapisnikarju in odgovoril, da je za servis pripravljen pravi igralec. Prvi sodnik je nadaljeval tekmo.</p> <p>Ali sta sodnika ravnala pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Sodnika nista ravnala pravilno. Edini član ekipe, ki sme govoriti s sodniki, je kapetan v igri. Zato trener nima pravice spraševati drugega sodnika. Prvi sodnik bi moral poklicati kapetana v igri in ga prositi, naj opomni trenerja, da nima pravice spraševati sodnikov.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 5.1.2</p>
<p>Primer 7.10</p> <p>Po koncu odmora so se igralci obeh ekip vrnili na igrišče, razen enega igralca, ki je še vedno pil vodo v bližini klopi. Zapisnikar je z ustreznim znakom, tj. dvigom obeh rok, drugemu sodniku že pokazal, da je pripravljen za nadaljevanje igre. Ali sme drugi sodnik prav tako dvigniti obe roki proti prvemu sodniku?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ne. Pred začetkom niza ali pred nadaljevanjem igre po odmoru ali tehničnem odmoru je drugi sodnik dolžan preveriti, da je zapisnikar končal z administrativnimi nalogami in da sta obe ekipi na igrišču pripravljene za igro. Če kateri od igralcev kljub pozivu ni vstopil na igrišče, drugi sodnik ne sme dvigniti obeh rok. Prvi sodnik mora takšno dejanje, ko preseže sprejemljiv čas, obravnavati kot zavlačevanje in izreči ustrezen ukrep.</p> <p style="text-align: right;">Navodila za sojenje: Pravilo 24 (točka 7)</p>

8. POGLAVJE: POSEBNI PRIMERI

<p>Primer 8.1 Ekipa B je namerno zavirala ritem igre. Kako mora ravnati sodnik?</p>	<p>SODNIŠKO NAČELO Sodnik mora ohranjati stalen ritem igre v okviru normalnega poteka igre. Sodnik ne sme nikoli dovoliti zunanjim vplivom, da bi zavirali potek dobre igre in pokvarili dobro predstavo katere od ekip. Tudi to je »umetnost sojenja«.</p>
<p>Primer 8.2 Igralcu ekipe B je padla brisačka za brisanje tal na igralno stran ekipe A. Kakšen je pravilni postopek sodnikov?</p>	<p>Sodniška odločitev Če prvi sodnik oceni, da takšna situacija predstavlja nevarnost, mora takoj prekiniti igro in ponoviti akcijo. Če pa je akcija zaključena in padla brisačka nanjo nima vpliva, sodniku akcije ni treba ponoviti.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 17.2</p>
<p>Primer 8.3 Med tekmo so ugasnile luči, zato se je tekma nadaljevala na drugem igrišču. Kakšen je pravilna odločitev v primeru, da je bil igralec odstranjen/diskvalificiran v tretjem nizu, ki se bo v celoti ponovil?</p>	<p>Sodniška odločitev Prekinjeni niz je treba razveljaviti in ponoviti z istimi člani ekip in istima začetnima postavitvama, toda brez izključenih ali odstranjenih/diskvalificiranih igralcev. Odstranjenega/diskvalificiranega igralca mora zamenjati drugi igralec, ki je v ekipi in ni v začetni postavitvi. Prav tako se v ponovljeni niz prenesejo vse druge kazni, ki so bile zabeležene v zapisniku do trenutka, ko so ugasnile luči.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 17.3.2.2</p>
<p>Primer 8.4 – VIDEO Po sprejemu (prvi dotik ekipe) je žoga letela izven antene. Igralec je tekel mimo stebra in se pri tem oprijel sodniškega stola, da se je lahko obrnil dovolj hitro in rešil žogo. Ali si je igralec v tem primeru pomagal z oporo, da bi dosegel žogo?</p>	<p>Sodniška odločitev Ne. Pri odločanju o pravilnosti akcije je ključen trenutek dotika z žogo. Ker igralec v trenutku, ko se je dotaknil žoge, ni imel pomoči opore (sodniškega stola), se njegova akcija ne more obravnavati kot pomoč pri odboju. Akcija je bila ne le pravilna, temveč tudi atraktivna.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 9.1.3</p>
<p>Primer 8.5 Po izvedeni zamenjavi je prvi sodnik ugotovil, da bi točko morala osvojiti druga ekipa, zato je odločitev spremenil. Trener je zato zahteval, da se zamenjavo razveljavi. Ali je to dovoljeno?</p>	<p>Sodniška odločitev Ker je prvi sodnik spremenil odločitev, ki je bila povod za zamenjavo igralca, se v duhu igre takšno zahtevo trenerja lahko upošteva. Zamenjavo se razveljavi.</p>

9. POGLAVJE: RAZŠIRJENI PRIMERI

Prejšnji primeri so posebej oblikovani tako, da so kratki, berljivi in razumljivi – in sicer z namenom, da bi bili dostopni za širšo javnost.

Naslednji primeri vsebujejo razširjene verzije nekaterih, že omenjenih primerov, da bi s tem omogočili podrobnejšo analizo resničnih situacij.

<p>Primer 9.1 – VIDEO</p> <p>Igralec na sprejemu je žogo podal tako, da bi preletela mrežo, če se je ne bi uspel dotakniti drugi igralec iste ekipe. Podajalec je bil v poziciji, ko bi lahko pravilno odigral žogo. Bloker nasprotne ekipe je z rokama segel preko navpične ravnine mreže in žogo blokiral, preden bi jo lahko odigral podajalec. Prvi sodnik je dosodil napako pri blokiranju.</p> <p>Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Odločitev prvega sodnika je bila pravilna, saj blok ni bil pravilen. Blokerji se ne smejo dotakniti žoge v nasprotnikovem prostoru, dokler nasprotnik ne zaključi napadalnega udarca, razen če po oceni prvega sodnika noben igralec ekipe v napadu ne bi uspel odigrati te žoge.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 14.3</p>
<p>Primer 9.2</p> <p>Igralec ekipe A je podal žogo preko mreže v nasprotnikov prostor, kjer je igralec zadnje vrste ekipe B odrinil v prednjem delu igrišča in segel nad zgornji rob mreže, da bi žogo blokiral. Napadalec ekipe A se je žoge dotaknil pod vrhom mreže z obema rokama v akciji blokiranja. Oba igralca sta se žoge dotaknila istočasno. Prvi sodnik je dosodil obojestransko napako.</p> <p>Ali se je sodnik odločil pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Sodnik se je odločil pravilno. Napadalec ekipe A je zaključil napadalni udarec, zato ni šlo za blok, čeprav se je dotaknil žoge v akciji blokiranja. Blok je akcija igralca, da bi prestregel žogo z nasprotnikove strani, in ne akcija, da bi prestregel žogo, ki mu jo je podal igralec lastne ekipe. Napadalec se je dotaknil žoge v nasprotnikovem prostoru, zato napad ni bil izveden pravilno. Igralec zadnje vrste ekipe B je zaključil blok z dotikom žoge nad vrhom mreže, zato je naredil napako.</p> <p>Ker sta oba igralca naredila napako istočasno, se je akcija končala z obojestransko napako.</p> <p>V tako zapleteni situaciji nad mrežo mora prvi sodnik zelo dobro spremljati igro. Če bi se napadalec ekipe A prvi dotaknil žoge, bi samo on naredil napako. Če bi se prvi dotaknil žoge igralec zadnje vrste ekipe B, bi napako storil samo on.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 13.3.1, 14.1.1, 14.6.2</p>
<p>Primer 9.3</p> <p>Ekipa A je zahtevala zamenjavo. Igralec je vstopil v prostor za zamenjavo, pripravljen za igro in z ustrezno tablico, v trenutku, ko je prvi sodnik nameraval dati znak za izvedbo servisa ekipi B. Niti zapisnikar niti prvi sodnik nista opazila, da je bil igralec že približal stranski črti. Drugi sodnik je ob mahanju z rokami poslal igralca nazaj na klopi. Prvi sodnik je dal znak za servis in igra se je nadaljevala.</p> <p>Ali so sodniki v tem primeru ravnali pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>V tem primeru gre za zapleteno situacijo. Čeprav je igralec vstopil v prostor za zamenjavo v zadnjem trenutku, je bila zamenjava zahtevana ob pravem času, pred piskom za izvedbo naslednjega servisa. Zato ekipa ni naredila napake in se je ne more kaznovati.</p> <p>Prvi sodnik je dolžan preveriti, ali želi katera od ekip zahtevati prekinitvev igre, preden odobri izvedbo servisa. Ker prvi sodnik na to ni bil dovolj pozoren, ni izpolnil svoje dolžnosti.</p> <p>Ker zapisnikar prav tako ni bil dovolj pozoren, je spregledal vstop igralca v prostor za zamenjavo in ni pritisnil sirene, da bi odobril zahtevo za</p>

	<p>zamenjavo, ki je bila pravilna.</p> <p>Drugi sodnik ima pravico zapiskati ob zamenjavi, če se ne sliši zvoka sirene ali če zapisnikar ni pozoren.</p> <p>Z boljšim sodelovanjem prvega sodnika ali jasnejšim položajem drugega sodnika bi take situacije lahko preprečili.</p>
<p>Primer 9.4</p> <p>Trener ekipe A je poskušal zahtevati zamenjavo v zaključku niza. Igralec je zamudil z vstopom v prostor za zamenjave. Zapisnikar je s pritiskom na sireno prekinil igro, čeprav je prvi sodnik že dal znak za servis. Prvi sodnik je razveljavil akciji, zavrnil zamenjavo in ekipi A izrekel opozorilo za zavlačevanje.</p> <p>Potem je ekipa B zahtevala odmor in po njem še zamenjavo. Ekipa A je nato zahtevala zamenjavo, ki je bila tokrat odobrena.</p> <p>Ali je bila odločitev prvega sodnika pravilna?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Odločitev prvega sodnika ni bila pravilna. Ko je prvi sodnik zavrnil zamenjavo zaradi zavlačevanja in zanj ekipi izrekel opozorilo, je ravnal pravilno. Vendar pa je prišlo do nedovoljene zahteve, ko je ekipa A drugič zahtevala zamenjavo. Ta zahteva bi morala biti zavrnjena, v zapisnik pa bi morala biti zabeležena nedovoljena zahteva.</p> <p>Pravila 15.3.1, 15.3.2, 15.10.3, 15.11.1.3, 16.1.1, 16.1.2, 25.2.2.6</p>
<p>Primer 9.5</p> <p>Ko je srednji bloker ekipe B po kroženju ekipe za eno mesto prišel na servis, ga je trener zamenjal z igralcem, ki je specialist za izvajanje servisov. Ko je ekipa izgubila pravico do servisa, je tega igralca nadomestil libero.</p> <p>Ko bi libero moral zakrožiti v prednjo vrsto, je na igrišče stekel srednji bloker in nadomestil libera.</p> <p>Po dveh odigranih akcijah je ekipa A opazila, da nadomestitev libera ni bila pravilna, saj se srednji bloker in igralca, ki je specialist za servis nista zamenjala. Ekipa A se je nad tem pritožila.</p> <p>Prvi sodnik je ekipi B dovolil, da se srednji bloker vrne v igro tako, da je zamenjal igralca, ki je specialist za servis.</p> <p>Ali je prvi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Prvi sodnik ni ravnal pravilno. To je tipičen primer nepravilne nadomestitve libera.</p> <p>Zaradi nepravilne nadomestitve libera bi sodnik moral ekipo B kaznovati s točko in servisom za nasprotnika (ekipo A) ter z odvzemom točk, ki jih je ekipa B dosegla od trenutka, ko je prišlo do nepravilne nadomestitve, kar se ugotavlja na podlagi dokazov, vključno z zapisnikom za menjave libera (R-6). Če je možno ugotoviti, koliko točk je ekipa B dosegla v tem času, se ji te točke odvzamejo. Če tega ni možno ugotoviti, se ekipi B ne odvzame nobene točke. Ekipa B mora nato igralca, ki je specialist za servis, redno zamenjati s srednjim blokerjem, da se ta pravilno vrne v igro.</p> <p>Pravili 19.3.2.1, 23.2.3</p>
<p>Primer 9.6 – VIDEO</p> <p>Libero je odbil žogo v prednjem delu igrišča z zgornjim odbojem (nad glavo s prsti). Žoga je poletela direktno nad mrežo, kjer se je žoge dotaknil napadalec iste ekipe skoraj istočasno kot bloker nasprotne ekipe.</p> <p>Kaj morajo sodniki upoštevati pri svoji odločitvi?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Libero sme podati žogo z zgornjim odbojem v prednjem delu igrišča. Libero lahko usmeri žogo proti nasprotnikovemu polju z zgornjim odbojem. Vendar pa je napaka, če napadalec zaključi napadalni udarec, ko mu je žogo podal libero z zgornjim odbojem (nad glavo s prsti) v prednjem delu igrišča, pri tem pa je bila žoga v trenutku izvedbe napadalnega udarca v celoti nad vrhnjim robom mreže. Napadalni udarec je zaključen, ko žoga v celoti preleti ravnino mreže ali se dotakne bloka.</p> <p>V tem primeru so možne 3 situacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napadalec se je prvi dotaknil žoge: napadalec je zaključil napad pod zgornjimi pogoji. Nasprotna ekipa (ki je blokerala) osvoji pravico do servisa.

	<ul style="list-style-type: none"> • Napadalec in bloker sta se žoge dotaknila istočasno: ker je bil dotik storjen nad mrežo, kjer sta imela oba igralca pravico odigrati žogo, je bil dotik blokerja z žogo v trenutku izvedbe napadalnega udarca pravilen. Napadalec je zaključil napad, ko se je žoge dotaknil bloker – napadalec je izvedel nepravilen napadalni udarec. Nasprotna ekipa (ki je blokirala) osvoji pravico do servisa. • Bloker se je prvi dotaknil žoge: ker je bloker blokiral pravilen napadalni udarec libera, ni bilo napake. Akcija napadalca se šteje kot blok. Igra se nadaljuje. <p style="text-align: right;">Pravilo 19.3.1.4</p>
<p>Primer 9.7</p> <p>Trener ekipe B je zahteval odmor. Drugi sodnik je odmor odobril.</p> <p>Prvi sodnik ni slišal piska drugega sodnika, zato je odobril izvedbo servisa na strani ekipe A.</p> <p>Drugi sodnik je s piskom ponovno odobril zahtevani odmor. V zmedu je prvi sodnik ekipi B izrekel opozorilo za zavlačevanje.</p> <p>Pozneje v istem nizu je bil igralec ekipe B, ki je bil na servisu, kaznovan zaradi zavlačevanja igre, kar je pomenilo drugi ukrep za zavlačevanje za ekipo B na tekmi. Zaradi kazni za ekipo B je ekipa A osvojila točko in s tem dosegla 24. točko, zato je za zmago v nizu potrebovala samo še točko in niz na koncu tudi osvojila.</p> <p>Ekipe B se je pritožila nad prejetima ukrepoma za zavlačevanje.</p> <p>Ali je bila pritožba ekipe B upravičena?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ekipe B je imela dober razlog za pritožbo.</p> <p>V primerih, ko med sodniki dejansko pride do nesporazuma, ekipa ne bi smela biti kaznovana. Zato prvi ukrep (opozorilo za zavlačevanje) verjetno ni bil upravičen. Drugi sodnik bi moral nemudoma razjasniti situacijo pri prvem sodniku. Na ta način bi se pozneje lahko izognili neosnovanemu ukrepu in pritožbi ekipe B.</p> <p style="text-align: right;">Pravilo 5.1.2.1</p>
<p>Primer 9.8</p> <p>V drugem nizu je bil na semaforju, ki so ga lahko videli tudi gledalci, prikazan napačen rezultat.</p> <p>Trener ekipe A se je takoj razburil in glede tega napadel zapisnikarja, sodnika in nadzorno komisijo. Pri tem ga je podprl vodja ekipe, ki je zapustil svoje mesto med gledalci in pristopil k mizi, za katero je sedela nadzorna komisija.</p> <p>Prvi sodnik je s piskom poklical k sebi kapetana ekipe A v igri in mu pojasnil, da bo trenerju izrekel kazen za nevljudno obnašanje. Čeprav bi moral kapetan v igri o tem obvestiti trenerja, tega ni storil. Zaradi zmede okoli rezultat je drugi sodnik spregledal izrek kazni za trenerja, zato rdeči karton ni bil zabeležen v zapisnik.</p> <p>Rezultat je bil popravljen in igra se je nadaljevala, ne da bi bil incident zabeležen v zapisniku.</p> <p>Kako bi morali ravnati v tem primeru?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Najprej je napako naredil zapisnikar.</p> <p>Nato je napako naredil semaforist. Naslednja je bila napaka pomočnika zapisnika, ker rezultata ni preveril pri uradnem zapisnikarju, da bi se prepričali, ali se ujema.</p> <p>Prvi sodnik bi se moral s pomočjo drugega sodnika prepričati, da je bila kazen zabeležena v zapisniku. Kapetan v igri bi moral trenerja obvestiti o kazni za nevljudno obnašanje. Sodnik bi moral kapetana nato kaznovati, ker trenerju ni prenesel obvestila.</p> <p>Nadzorna komisija ni ravnala pravilno, ko je dovolila vodji ekipe, da se je približal mizi. Predsednik tekmovalne komisije bi moral tekmo prekiniti ter se po posvetu z drugim sodnikom in pregledu (elektronskega) zapisnika, če je v uporabi, odločiti o nadaljevanju tekme.</p> <p style="text-align: right;">Pravila 21, 25.2.2.1, 25.2.2.6, 25.2.2.7, 26.2.2.5</p>

<p>Primer 9.9</p> <p>Igralec št. 1 je bil pripravljen za izvedbo servisa. Kapetan v igri iste ekipe je zahteval, da se preveri, ali je na servisu pravilni igralec. Zapisnikar je javil, da bi moral servirati igralec št. 6. Kapetan je to podvomil in vztrajal pri tem, da bi moral servirati igralec št. 1. Ker kapetan še vedno ni bil zadovoljen, se je poskušal približati zapisnikarju, ko je prvi sodnik dal znak za servis. V zmedi je sodnik kaznoval ekipo za zakasnitev pri serviranju, saj ni servirala v roku 8 sekund. Ob pregledu zapisnika je bilo ugotovljeno, da je trener predložil napačno začetno postavitev, saj je bil igralec št. 6 napisan v dveh conah. Namesto tega bi morali biti napisani številki 6 in 1, igralec št. 1 pa bi moral biti na servisu, kot je domneval kapetan v igri.</p> <p>Kakšen je pravilni postopek prvega sodnika?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Pri reševanju tega primera mora prevladati zdrav razum. Najprej je napako naredil trener, ko je predložil napačno začetno postavitev. Zaradi nepozornosti drugega sodnika in zapisnikarja se je zadeva še poslabšala.</p> <p>Zato sodnik ne bi smel kaznovati ekipe zaradi napačnega igralca na servisu in bi moral dovoliti igralcu št. 1, da izvede servis.</p> <p>Po drugi strani pa je zaradi primarne napake trenerja prišlo do zavlačevanja igre, zato je treba ekipi izreči ukrep za zavlačevanje.</p> <p>Po ugotovitvi napake in razjasnitvi situacije bi moral drugi sodnik takoj zahtevati od trenerja nov obrazec z začetno postavitvijo, ki se jo nato ustrezno popravi v zapisniku.</p>
<p>Primer 9.10 – VIDEO</p> <p>Potem ko je prvi sodnik zapiskal konec akcije, je igralec ekipe B udaril žogo v napadu. Zaradi močnega udarca je žoga zadela v glavo igralca ekipe A, ki je proslavljal osvojitve točke. Ta akcija je sprožila reakcijo vseh soigralcev igralca ekipe A, ki so pod mrežo vstopili v nasprotnikovo polje in se zaradi neprimerne obnašanja spravili na igralca št. 9 ekipe B. Pri obvladovanju razgrete situacije je prišlo do velike zmede, v katero so bili vpleteni vsi udeleženci, vključno z uradnimi osebami. Ko se je situacija umirila, je prvi sodnik poklical k sodniškemu stolu igralca št. 19 ekipe A in ga odstranil/diskvalificiral, ker je udaril igralca ekipe B (kar je prvi sodnik opazil med nemirom). Nato je prvi sodnik k sebi poklical še igralca št. 9 ekipe B in mu izrekel kazen (rdeč karton), ker je udaril žogo po pisku (zaključeni akciji). Sodnik je izrekel samo ta dva ukrepa.</p> <p>Kako naj sodnik ukrepa v takšnem primeru, ko celotna ekipa sodeluje pri neke vrste »poskusu nasilja«?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Prvi sodnik je s pravilnim ukrepom in v pravilnem zaporedju kaznoval igralca nasprotnih ekip za nešportno obnašanje.</p> <p>Če je jasno, da je igralec fizično napadel nasprotnika, je treba igralca takoj odstraniti/diskvalificirati. Akcijo napadalca, ki je udaril žogo po pisku prvega sodnika in s tem zadel igralca, pa je treba obravnavati kot nevljudno obnašanje.</p> <p>V takšnih primerih mora sodnik najprej izreči težji ukrep, nato drugega. V primeru, da sta si ukrepa enakovredna, mora sodnik najprej kaznovati ekipo, ki bo naslednja servirala.</p> <p style="text-align: right;">Pravili 21.2.1, 21.2.3</p>

10. POGlavJE: PRIMERI UPORABE ELEKTRONSKIH NAPRAV (TABLIC)

<p>Primer 10.1</p> <p>V prostor za zamenjavo igralcev so vstopili trije igralci. Ko je zapisnikar odobril zahtevo in po pisku sirene, se je trener odločil, da bo opravil samo dve zamenjavi.</p> <p>Kako v tem primeru ravna drugi sodnik?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>To je dovoljeno, če ne pride do zavlačevanja. Zato drugi sodnik samo izvede dvojno zamenjavo. Vendar pa mora zapisnikar biti pozoren na to, kateri igralci so se dejansko zamenjali, in v tem primeru ne sme pritisniti »potrdi vse« (<i>accept all</i>).</p> <p>Pravila 15.10.2, 15.10.3 a, 15.10.4, 16.1</p>
<p>Primer 10.2</p> <p>Trener je poslal podatek o dvojni zamenjavi. V prostor za zamenjavo igralcev je vstopil en igralec, medtem ko je drugi šele zapuščal prostor za ogrevanje.</p> <p>Koliko zamenjav se odobri skladno z veljavnimi pravili?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Zahteva za zamenjavo je podana v trenutku, ko igralec/ci vstopijo v prostor za zamenjavo. V tem primeru bi moral drugi sodnik odobriti samo prvo zamenjavo igralca, ki je dejansko vstopil v prostor za zamenjavo.</p> <p>Druga zamenjava se zavrne kot neveljavna zahteva. V takšni situaciji ima drugi sodnik pravico odmahnuti igralcu, ki poskuša vstopiti v prostor za zamenjavo, naj se vrne na klopi, da s tem prepreči nedovoljeno zahtevo. S takšnim ravnanjem drugi sodnik pokaže, da zelo dobro razume »umetnost sojenja«.</p> <p>Ker bi si zaradi izida naslednje akcije trener lahko premislil, se izbriše podatek o neodobreni zamenjavi. Če želi trener zahtevati novo zamenjavo, ki vključuje tega igralca, mora ta podatek ponovno poslati. V tem primeru zapisnikar v elektronskem zapisniku na računalniku sprejme samo eno zamenjavo in ne pritisne »potrdi vse« (<i>accept all</i>).</p> <p>Pravila 15.10.3 a, 15.10.3 b, 15.11.1.3</p>
<p>Primer 10.3</p> <p>Ekipa je »zahtevala« zamenjavo in poslala podatek prek tablice. Nato je igralec vstopil v prostor za zamenjavo. Ker igralec ni bil pripravljen za vstop v igro (napačna tablica/brez tablice/v trenirki itn.), je sodnik ekipi izrekel opozorilo za zavlačevanje, zamenjava pa je bila zavrnjena. Takoj ko je bil ukrep zabeležen, je ekipa ponovno zahtevala zamenjavo.</p> <p>Ali je druga zahteva za zamenjavo v isti prekinitvi dovoljena?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Ta zahteva za zamenjavo ni dovoljena. Ker je bila prva zahteva za zamenjavo zavrnjena, ekipa ne sme zahtevati druge zaporedne zamenjave v isti prekinitvi. Preden lahko ekipa ponovno zahteva zamenjavo, mora biti zaključena vsaj ena akcija. Vendar pa se izrečena kazen (rdeči karton) za katero koli od ekip v tej prekinitvi šteje kot zaključena akcija.</p> <p>Pravilo 15.3.2</p>
<p>Primer 10.4</p> <p>Ekipa je poslala podatek o zamenjavi prek tablice. Igralec je vstopil v prostor za zamenjavo, zapisnikar pa je pritisnil na sireno. Vendar pa je imel igralec »napačno« tablico, zato je stekel po pravilno. Prvi sodnik je ekipo kaznoval za zavlačevanje in dovolil zamenjavo.</p> <p>Ali je prvi sodnik ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev</p> <p>Prvi sodnik ni ravnal pravilno, ko je dovolil zamenjavo.</p> <p>Celoten smisel uporabe tablic je pospešiti postopek zamenjave. Zato zamenjava ne sme povzročiti zavlačevanja. Ker je igralec zapustil prostor za zamenjavo, da bi vzel drugo tablico, je s tem povzročil zavlačevanje. Zato je treba zahtevo za zamenjavo zavrniti, poslani podatki se izbrišejo,</p>

	<p>ekipo pa se kaznuje z ukrepom za zavlačevanje. Pravila 15.10.3 a, 16.1.1, 16.2</p>
<p>Primer 10.5 Trener je poslal podatek o zamenjavi prek tablice. Igralec je vstopil v prostor za zamenjavo v trenutku, ko je prvi sodnik s piskom odobril izvedbo servisa. Ali drugi sodnik v tem primeru dovoli zamenjavo?</p>	<p>Sodniška odločitev Takšna situacija je običajno tipičen primer nedovoljene zahteve: zavrni zamenjavo in dovoliti nadaljevanje igre, če igra še ni bila prekinjena in je šlo za prvo nedovoljeno zahtevo ekipe. Zapisnikar mora v elektronskem zapisniku pritisniti »začni igro« (<i>start rally</i>) takoj, ko prvi sodnik s piskom odobri izvedbo servisa, da prepreči zahteve za zamenjavo ali odmor. Če je bila igra prekinjena zaradi take zahteve (npr. ker zapisnikar ni pritisnil gumba za začetek igre in je pritisnil na sireno, igralec v igri gre do prostora za zamenjavo, ekipi čakata na odločitev sodnika itn.), se to šteje kot zavlačevanje. Zamenjavo se zavrne, sodnik pa posledično izreče ukrep za zavlačevanje. Zapisnikar ne sme pritisniti na sireno, če je prvi sodnik že zapiskal. Enak postopek velja v primeru ponovljene nedovoljene zahteve, ki se šteje kot zavlačevanje. Pravili 15.10.3 a, 16.2</p>
<p>Primer 10.6 Igralec se je poškodoval in je moral biti izredno zamenjan. V isti prekinitvi je ekipa poslala podatek o zamenjavi, igralec pa je vstopil v prostor za zamenjavo – ekipa je zahtevala dodatno zamenjavo v isti prekinitvi. Drugi sodnik je odobril zamenjavo. Ali je ravnal pravilno?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, drugi sodnik je ravnal pravilno. Prvi igralec je moral biti zamenjan izredno zaradi poškodbe. Ekipa je imela še vedno pravico ZAHTEVATI redno zamenjavo v isti prekinitvi. Pravilo 15.7</p>
<p>Primer 10.7 Igralec, ki je bil napisan v posredovani začetni postavitvi, se je poškodoval pred samim začetkom tekme. Ali se ga lahko zamenja pred začetkom tekme?</p>	<p>Sodniška odločitev Ja, vendar morata trener in drugi sodnik to tudi uradno pokazati z znakom za zamenjavo (da vsi razumejo situacijo), v elektronski zapisnik pa se to zabeleži kot redna zamenjava. Pravili 7.3.2, 7.3.4</p>
<p>Primer 10.8 Igralec je pravočasno vstopil v prostor za zamenjavo, vendar pa podatek o tem ni bil poslan. Kakšen je postopek v tem primeru?</p>	<p>Sodniška odločitev Uradna zahteva za zamenjavo je podana z vstopom igralca v prostor za zamenjavo. Zato mora zapisnikar najprej preveriti, ali je zahteva za zamenjavo veljavna. V tem primeru zapisnikar ročno odobri zamenjavo. Če zahteva ni veljavna, jo je treba zavrni, sodniki pa morajo postopati skladno s pravili. Pravili 15.5.1, 16.1.3</p>